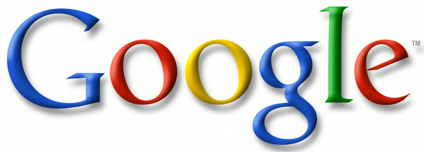

ANALECTA

ARISTARCHEA

SCRIPSIT

DR. ADOLPHUS SCHIMBERG.

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCLXXIX.

CORRIGENDA.

P. 2, 16 *'Ωκεανίδα*. 23 *δ'*. 31 *῎Αδωνις, ὁ*. — 5, 5 12 pro 19. 6 15 pro 25. — 7 n[2] 19 pro 28. — 9, 13 *ἀπ' αὐτῆς*. — 18, 15 *Θήβας*. 29 *ὁμωνυμίας*. — 20, 25 occurrant, apud illum ne. — 22, 1 versu. 14 *'Αριστάρχῳ*. — 24, 17 composita. — 26, 18 *'Οφελέσται*. — 27, 7 *Εὐρυμέδοντες*. 11 *'Οδυσσέως*. 13 quo. — 29, 8 Aristarchus. — 30, 3 *Πυλαιμένης*. 10 *ἀχνύμενοι — δέ*. 11 *ποινὴ*. — 31, 7 *'Οϊλῆος*. — 32, 7 *'Αρηϊθόοιο*. — 33, 10 *Χρόμις*. 11 *ἀνῃρημένος*. n[1] *ὁμώνυμός*. n[5] *ὅτι*. — 35, 9 *ὁ*. 11 *τέταρτος*. — 36, 5 *ἐκποιεῖ*. 7 *ὁμώνυμοί τινες*. 28 exemplum.

MEMORIAE

CAROLI LEHRSII.

Vetus erat grammaticorum Graecorum consuetudo, ut in quibuslibet commentariis ὁμωνυμίας adnotarent atque explicarent. Qui quidem mos profectus a locis obscuris, qui iustam explicationem flagitabant, mox tamen latius serpere et ita cum tota grammaticorum ratione cohaerere coepit, ut qui eum neglegeret, a vera interpretandi arte recedere videretur [1]). Atque exempla quidem huius rationis reperis in quibusvis scholiis lexicisve et apud vel infimae aetatis scriptores [2]). Hunc

---

1) Exemplum pro multis adscribam unum. Ad Apoll. Rhod. Argonaut. III, 1085 sqq.

ἔστι τις αἰπεινοῖσι περίδρομος οὔρεσι γαῖα,
πάμπαν ἐύρρηνός τε καὶ εὔβοτος, ἔνθα Προμηθεὺς
Ἰαπετιονίδης ἀγαθὸν τέκε Δευκαλίωνα,
ὃς πρῶτος ποίησε πόλεις καὶ ἐδείματο νηοὺς
ἀθανάτοις, πρῶτος δὲ καὶ ἀνθρώπων βασίλευσεν.

haec adnotantur: *ἐκ τίνος γυναικὸς ὁ Δευκαλίων ἐγένετο Προμηθεῖ σεσιώπηται· ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Δευκαλίων, περὶ οὗ Ἑλλάνικος ἱστορεῖ, καὶ ἄλλος ὁ Μίνωος, περὶ οὗ Φερεκύδης, καὶ τέταρτος ὁ Ἄβαντος, οὗ μνημονεύει Ἀρίστιππος ἐν Ἀρκαδικοῖς.* Etsi totus Deucalionum index ad explicandos poetae versus prorsus nihi valet, cum hic Deucalio propter attributum *Ἰαπετιονίδης* cum ceteris confundi non possit, tamen omnes cognomines hoc loco enumerandos esse vetus interpres censuit, nimirum quia et magistri eius et ipse ita consueverant.

2) Pauca ut scias qualia sint afferam exempla.

Schol. Aristoph. Nub. 1022. *Ἀντίμαχος· οὗτος εἰς θηλύτητα κωμῳδεῖται καὶ εὐμορφίαν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερος ἐπὶ πονηρίᾳ κωμῳδούμενος· τρίτος*

grammaticorum usum ita mihi proposui hac dissertatione illustrare, ut ostendam, quo modo et a quonam grammatico ortus per quosnam deinceps imitando conservatus sit et divulgatus. Distinguendum autem est in tota hac quaestione inter hominum et rerum geographicarum, velut urbium fluminum mon-

---

ὁ Ψακάδος λεγόμενος· τέταρτος ὁ τραπεζίτης, οὗ μέμνηται Εὔπολις ἐν Δήμοις· πέμπτος ἱστοριογράφος. τάχα δὲ αὐτός ἐστι τῷ εὐμόρφῳ.

Schol. Iliad. B 716: *Μηθῶναι δὲ τρεῖς, ἡ ἐν Μακεδονίᾳ, ἡ ὑπὸ Φιλοκτήτην καὶ περὶ Τροιζῆνα.* B L

Schol. Pind. Pyth. IV, 455. *Τόθι γὰρ γένος Εὐφάμου· . . . ἐγένοντο δὲ καὶ πλείους Εὔφημοι· πρῶτος ὁ Μηκιονίκης καὶ Ποσειδῶνος, δεύτερος ὁ Σάμου παῖς ἀπόγονος τοῦ πρώτου Εὐφήμου, τρίτος ὁ σὺν Βάττῳ, τέταρτος ὁ κατὰ τὸν Ἀρκεσίλαον, ὃν ξενολογήσοντα ἔπεμψεν ὁ βασιλεὺς καὶ τὸν Πυθικὸν ἀγῶνα ἀγωνιούμενον.*

Schol. Eurip. Rhes. 28: *Διττὰς δὲ τὰς Εὐρώπας ἀναγράφουσιν ἔνιοι· μίαν μὲν Ὠκεανίδα, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ἓν μέρος τῆς οἰκουμένης κληθῆναι, καθάπερ Ἀπίων ἐν ταῖς περὶ ἐπωνύμων καὶ Ἀριστοτέλης ἐν πρώτῳ τῆς Θεογονίας. ἑτέραν δὲ Φοίνικος ἔνιοι καὶ Ἀγήνορος, ὡς καὶ Εὐριπίδης καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσιν, ἧς τοὺς περὶ τὸν Μίνω γενέσθαι φασίν. ἔνιοι δέ εἰσιν οἳ καὶ παρὰ τὴν αὐτὴν ὠνομάσθαι τὴν ἤπειρον, καθάπερ καὶ Καλλίμαχος, Ζηνόδοτος ἐξ αὐτοῦ. εἰσὶ δὲ οἱ καὶ τρίτην ἀναγράψαντες, καθάπερ Ἡγησίππος ἐν Παλληνιαικοῖς.*

Schol. Apoll. Rhod. Argonaut. II, 498: *Τινὲς δ' Ἀρισταίους γενεαλογοῦσιν, ὡς καὶ Βακχυλίδης, τὸν μὲν Καρίστου, ἄλλον δὲ Χείρωνος, ἄλλον δὲ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ, καὶ τὸν Κυρήνης.*

Schol. Aesch. Ctesiph. 137. *Εὐρύβατοι δύο ἐγένοντο, ἄμφω πονηροί, ἄπιστοι, πανοῦργοι.*

Tzetzae schol. in Lycophr. 432. *Ἐκ τοῦ εἰπεῖν δέ, ὅτι ἐπόψεται τάφον Ἀδώνιδος ἤτοι τὸν Ἄδωνιν, τὸν τύπον λέγει, ἔνθα κεῖται ὁ Ἄδωνις, ἢ τὴν Βύβλον, ἢ τὴν Κύπρον. καὶ ἐν τῇ Βύβλῳ γὰρ ἦν Ἄδωνις, καὶ ἐν τῇ Κύπρῳ ἕτερος Ἄδωνις, ὁ Κινύρου.*

Harpocrat. s. v. *Νικάνωρ: Ὑπερείδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους· τρεῖς γεγόνασιν Νικάνορες, ὁ μὲν υἱὸς Βαλάκτρου, ἕτερος δὲ Παρμενίωνος υἱός, ἄλλος δὲ Σταγειρίτης τὸ γένος, οὗ μνημονεύοι ἂν νῦν ὁ ῥήτωρ.*

Phot. lex. s. v. *Λίνος . . . ἐγένοντο δὲ τρεῖς ἥρωες Λίνοι, Καλλιόπης, ὁ δὲ Ἀλκιόπης καὶ Ἀπόλλωνος, τρίτος δὲ Ψαμάθης τῆς Κροτίου καὶ Ἀπόλλωνος.*

Hesych. *περιπόνηρος Ἀρτέμων· παρὰ τὴν παροιμίαν τὴν περιφόρητος Ἀρτέμων. εἰσὶ δὲ Ἀρτέμωνες δύο.*

Et similia in lexicis Stephani Byz., Suidae, Eudociae.

tium, ὁμωνυμίας. Quarum quidem haec cum facilius et explicari et ad certos auctores referri possint, ab eis initium capiam.

I.

De geographicis igitur homonymiis disputaturo mihi a Stephano Byzantio exordiendum est, apud quem s. v. Ἔφυρα haec legimus: Ἔφυρα, πόλις Ἠπείρου, ἀπὸ Ἐφύρου τοῦ Ἀμβρακος τοῦ Θεσπρωτοῦ τοῦ Λυκάονος τοῦ Πελασγοῦ τοῦ γηγενοῦς τοῦ Ἀρκάδος. ἐκ ταύτης Ἀστυόχη, ἡ μήτηρ Τληπολέμου, ὥς φησιν Ὅμηρος [B 658]. ἦν δὲ αὕτη μεταξὺ Πύλου καὶ Ἤλιδος, ὡς Παρμενίσκος φησίν. ἠγνόησε δ' ὅτι μυχὸς ἡ Κόρινθός ἐστι Γλαύκῳ [Z 152] πρὸς ἀνατολὰς οἰκοῦντι, ὡς ἂν τῆς Εὐρώπης οὖσα δυτικωτάτη. κέκληται δὲ ἀπὸ Κορίνθου. Ὅμηρος οὖν τὸ Ἐφύρη ἐπὶ τῆς Κορίνθου ἔφη. ἐστὶ καὶ ἄλλη Ἐφύρη Κραννοὺν λεγομένη, ὥς φησι Κινέας ὁ ῥήτωρ καὶ Ἐπαφρόδιτος. δευτέρα περὶ Θεσσαλίαν. τρίτη Οἰνόη, καὶ νῆσος οὐ μακρὰν ἀπέχουσα Μήλου. ὁ πολίτης Ἐφυραῖος.

Ἔστι καὶ Ἀρκαδίας ἄλλη. ἔστι καὶ Θεσσαλίας καὶ Ἰταλίας κατὰ Καμπανίαν. ἔστι καὶ κώμη Αἰτωλίας Ἐφύρα. τὸ ἐθνικὸν Ἔφυρος. τὸ κτητικὸν τῆς Θεσπρωτίας Ἐφύριος. καὶ Ἐφύρηθεν ἀπὸ τόπου ἐπίρρημα.

Quamvis totus hic locus ab Hermolae, Stephani epitomatore, misere turbatus sit, facile tamen cognosci potest, hunc indicem ex duobus aliis esse compositum, quorum priore, qui usque ad verba ὁ πολίτης Ἐφυραῖος pertinet, quinque Ephyrae (Ἠπείρου, ἡ νῦν Κόρινθος, Θεσσαλίας seu Κράννουν, Ἤλιδος seu Οἰνόη, νῆσος) enumerantur, altero ceterae adduntur. Iam prior index unde manaverit si quaerimus, tenendum est totam hanc disputationem ad Homeri explicationem spectare; nam et Astyochae Glaucique mentio ex Homeri carminibus petita est et poeta ipse bis citatur. Praeterea laudatur Epaphroditus

grammaticus, e cuius commentariis Stephanum quaecunque in lexico ad geographiam Homericam pertinent, paene omnia hausisse rectissime docuit B. Niese in Mus. Rhen. XXXII p. 276. Itaque Epaphroditi commentarios Homericos prioris indicis fontem esse probabile est. Quid quod etiamnunc in codd. Veneto B et Lipsiensi ad Z 152 prorsus similem adnotationem, qua quinque Ephyrae eodem ordine enumerantur, invenimus? Τὴν Κόρινθον λέγει. εἰσὶ δὲ Ἔφυραι καὶ ἄλλαι, ἡ ἐν Θεσπρωτίᾳ, ἡ ἐν Θεσσαλίᾳ, ἡ ἐν Οἰνόῃ καὶ νῆσος περὶ Μῆλον.

Sed Epaphroditum prodidisse quidem Stephano Ephyrarum indicem valde mihi probabile videtur, ipsum vero composuisse non item. Neque enim primus Homerum interpretatus est neque primus homonymis distinguendis operam dedit. Immo vero iam ante eum quattuor Ephyrarum indicem extitisse, ex scholio N 301 apparet: Ἰστέον δὲ ὅτι Ἔφυραι τέσσαρές εἰσι, μία μὲν ἡ κατὰ Θεσσαλίαν, δευτέρα δὲ ἡ κατὰ τὴν Ἤπειρον, τρίτη δὲ ἡ τῆς Ἤλιδος καὶ τετάρτη ἡ νῦν καλουμένη Κόρινθος. νῦν οὖν λέγει τοὺς καλουμένους Κραννουνίους[1]) ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς Ἀπολλόδωρος ἱστορεῖ. Cui hoc scholion adscribendum sit, dubitari nequit, cum auctor et ipse citetur et facillime ex Strabone colligi possit. Is enim VIII 338, quo in libro Apollodorum excerpit, easdem componit Ephyras hisce verbis: ἐφ' ᾧ (sc. Σελλήεντι, Elidis flumini) Ἔφυρα πόλις, ἑτέρα τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ Θετταλικῆς καὶ τῆς Κορίνθου, τετάρτη τις ἐπὶ τῇ ὁδῷ κειμένη τῇ ἐπὶ τὸν Λασίωνα, ἤτοι ἡ αὐτὴ οὖσα τῇ Βοιωνόᾳ (τὴν γὰρ Οἰνόην οὕτω καλεῖν εἰώθασιν) ἢ πλησίον ἐκείνης. Ex Apollodori igitur opere, quod Νεῶν κατάλογος inscriptum erat, Epaphroditus quattuor Ephyras petiit, ipse quintam insulam illam addidit. Sed ipsum Apollodori catalogum Epaphroditum

1) Ut apud Stephanum sic etiam in hoc scholio Thessalica forma restituenda est, cuius vestigia composuit Meinekius ad Steph. p. 290.

inspexisse neque Niesius (Mus. Rhen. XXXII p. 276) pro explorato habet, neque mihi verisimile videtur. Immo per Didymi commentarios, quaecunque Apollodorea habuit, accepisse videtur, siquidem certis mox exemplis probabo et Didymum Apollodori opere usum esse (cf. p. 19 sq.), et Epaphroditum Didymi commentarios excerpsisse (cf. p. 25). Quid igitur obstat quominus etiam hunc Ephyrarum indicem ex Didymi commentariis Epaphroditum deprompsisse sumamus? Accedit aliud. Componas quaeso cum scholio N 301, quod modo exscripsi, hoc in Pind. Nem. VII, 53. Ἔφυραν δὲ εἶπε νῦν τὴν ἐν Ἠπείρῳ, ἣν Κίχυρόν φασιν μετωνομάσθαι [1]) ἀπὸ Κιχύρου τοῦ Μερμέρου. τέσσαρας δὲ ἀναγράφει τὰς Ἐφύρας. πρώτην μὲν τὴν αὖθις Κόρινθον ὀνομασθεῖσαν. Ὅμηρος [Z. 152].

Ἔστι πόλις Ἐφύρη.

ἑτέραν δὲ τὴν περὶ Θετταλίαν. Ὅμηρος [α 259]·

ἐξ Ἐφύρης ἀνίοντι παρ' Ἴλου Μερμερίδαο.

τρίτην δὲ περὶ Ἦλιν, ἧς Ἱππίας μνημονεύει. τετάρτην τὴν ἐν Θεσπρωτοῖς.

Quem putas haec duo scholia ex Apollodori opere exscripsisse — nam Apollodorus ipse Pindarum quidem non interpretatus est —, et quem putas inter Apollodori et Epaphroditi tempora eum fuisse grammaticum, qui pari studio et Homeri et Pindari carmina explicaverit et quem ipsum pari studio posteriores excerpserint? Equidem nullum alium nisi Didymum invenio. Cum illo scholio Pindarico conferendum est hoc in Pyth. X, 85: Ἔλπομαι δ' Ἐφυραίων· σφόδρα ἐζητήθη, τίνας νῦν τοὺς Ἐφυραίους φησίν· ὁ μὲν γὰρ Ἀγέστρατος τοὺς Κορινθίους φησίν· Ἔφυρα γὰρ ἡ Κόρινθος, ὡς καὶ Ὅμηρος [Z 152]·

---

1) Quanto studio Apollodorus has *μετονομασίας* persecutus sit docent quae composuit Niesius l. l. p. 274 n².

Ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο.

καὶ ἀποδίδωσι τὴν διάνοιαν οὕτως· ὅτι νικήσει ὁ νικηφόρος Ἴσθμια καὶ ὑπὸ τῶν Κορινθίων ἀνυμνηθήσεται. γελοῖον δέ. τί γὰρ μᾶλλον, εἴπερ εὔχεται μὴ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα νικήσειν; τινὲς δὲ Ἐφυραίους τοὺς ἐν Θεσπρωτίᾳ ἤκουσαν, ἧς καὶ Ὅμηρος μνημονεύει [B 659].

τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.

ὁ δὲ Πίνδαρος ἀμφὶ Πηνειόν φησι αὐτούς. δῆλον δὲ δήπουθεν, ὡς ὁ Πηνειὸς τῆς Θεσσαλίας ἐστί, καὶ φαίνεται, ὅτι Ἐφυραίους οὔτε τοὺς ἐν Θεσπρωτίᾳ οὔτε τοὺς Κορινθίους φησί· ῥητέον οὖν, ὅτι τοὺς Κραννουνίους. Κραννοὺν δὲ πόλις Θεσσαλίας. Θεσσαλὸς δὲ καὶ ὁ νικηφόρος. οὕτω δὲ πρότερον οἱ Κραννούνιοι Ἐφυραῖοι ἐκαλοῦντο. μαρτυρεῖ δὲ τούτῳ Κινέας· φησὶ γὰρ ἄρχεσθαι αὐτὴν ὑπὸ τῷ Κραννοῦνι, καὶ αὐτὸν ἐλθεῖν ἐπὶ τὸν τῆς Ἱπποδαμείας γάμον ἐν Πίσῃ, εἶτα ἐκεῖ καταστρέψαντος τὸν βίον οἱ Θεσσαλοὶ τὴν Ἐφύραν καλουμένην πόλιν εἰς τιμὴν τοῦ τεθνηκότος Κραννοῦνα μετωνόμασαν. Totum adscripsi scholion, ut intellegas, quantopere haec explicatio pendeat ex Apollodori catalogo. Et illud quoque, quod de Cinea traditum est, ad eundem referendum esse demonstrari potest. Vidimus Cineam etiam a Stephano in Ephyrarum indice citari: ὥς φησι Κινέας ὁ ῥήτωρ καὶ Ἐπαφρόδιτος. Eiusdem fit mentio una cum Suida historico apud Strab. VII, 329, ubi prolixa de Dodona disputatio ex Apollodoro exscripta est; utriusque vero cum Epaphrodito coniunctam memoriam habes apud Steph. s. v. Δωδώνη. Cum igitur Cineas et Suidas apud Strabonem eis locis commemorentur, qui Apollodoreae doctrinae speciem prae se ferant, cumque iidem apud Stephanum occurrant una cum Epaphrodito, quem vidimus ex Apollodoro hausisse, uterque inter Apollodori auctores referendus est.

Sed ne Apollodorus quidem, qui quattuor composuit, primus de Ephyris variis disseruit. Etenim in schol. Odyss.

a 259 trium invenimus Ephyrarum indicem: ἐξ Εφύρης· πόλεως Θεσπρωτίας· Ἔφυραι δὲ τρεῖς εἰσι, ἥ τε Θεσπρωτική, ἡ νῦν Κόρινθος καὶ ἡ τρίτη Ἤλιδος. V. et in cod. E: πόλις Θεσπρωτίας. δύο (re vera tres) δέ εἰσιν, ἥ τε Θεσπρωτική, ἡ νῦν καλουμένη Κόρινθος, ἡ τῆς Ἤλιδος καὶ ἡ κατὰ τὴν Ἤπειρον (eadem ac Θεσπρωτική)[1]). Hic index etsi nunc quidem adscriptus est ad Odyss. a 259, confectus tamen primum est ad explicandum versum Il. O 531:

τόν ποτε Φυλεὺς
ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,

ad quem hodie adnotatum in cod. Victoriano: Τῆς ἐν Ἤλιδι, ἧς καὶ ἐν ἄλλοις μνημονεύει·

ἠ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλεις πίειραν ἄρουραν
ἐλθεῖν. (Odyss. β, 328).

et in scholiis, quae minora seu Didymi vocantur: τῆς ἐν Ἤλιδι, ἣ νῦν καλεῖται Οἰνόη.

Quis fuerit, qui versum ita interpretatus est, ex Strab. VIII, 339 discimus: Οὕτω φησὶ (sc. Ἀπολλόδωρος) καὶ Θεσπρωτικὴν Ἔφυραν διαστέλλεσθαι τῷ τε τηλόθεν[2]) καὶ τῷ

ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.

ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου λεγομένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ πλεῖστα. ἐκεῖνος γὰρ οὔ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμόν, ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ παρὰ τὴν ἐκεῖ Ἔφυραν. Demetrius igitur Scepsius, quem apud Strabonem Apollodorus impugnat, Eliacam Ephyram O 531 intellegi voluit. Hac autem explicatione, qua tres apud poetam inveniri Ephyras statuit, ipse contra Aristarchi sententiam disputat, quae per Aristonicum nobis tradita est ad eunden versum O 531

---

1) Etiam in lexico. Hesych. Alex. trium Ephyrarum index hic est s. v. *Ἔφυρα· ἡ νῦν Κόρινθος, καὶ Κίχυρος καλουμένη ἐν τῇ Ἠπείρῳ, καὶ ἡ Οἰνόη.* Sed hic fortasse quartae et quintae Ephyrae mentio intercidit.

2) De voce *τηλόθεν* confer p. 28 n.

in cod. Veneto A: ἡ διπλῆ, ὅτι τῆς Θεσπρωτικῆς Ἐφύρας λέγει, οὐκ ἐκ τῆς Κορίνθου. δῆλον δὲ ἐκ τοῦ Σελλήεντος, ἀφ' οὗ καὶ Σελλοὶ οἱ περίοικοι. καὶ ὅτι ἐπ' Ἀσίου ἕτερος ἐστὶ Σελλήεις ποταμός. Et Aristarchum re vera has duas tantum Ephyras apud Homerum discrevisse etiam scholiis Z 152 et N 301 confirmatur. Sed non solum Demetrius, verum etiam Parmeniscus Aristarchi interpretationem improbavit. Versum enim B 659:

τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος,

in quo poeta de Astyocha, Tlepolemi matre, loquitur, hic ad Thesproticam, ille ad Eliacam urbem retulit. Confer Aristarchi sententiam in schol. B 659: ἡ διπλῆ ὅτι ἡ Ἐφύρη αὕτη ἑτέρα ἐστὶ τῆς Κορίνθου, τῆς Θεσπρωτίας οὖσα A, Parmenisci apud Stephanum s. v. Ἔφυρα loco valde mutilato: ἐκ ταύτης (sc. Ἠπείρου) Ἀστυόχη, ἡ μήτηρ Τληπολέμου, ὥς φησιν Ὅμηρος. ἦν δὲ αὕτη (sc. ea, quae patria Astyochae erat[1]) μεταξὺ Πύλου καὶ Ἤλιδος, ὡς Παρμενίσκος φησίν.

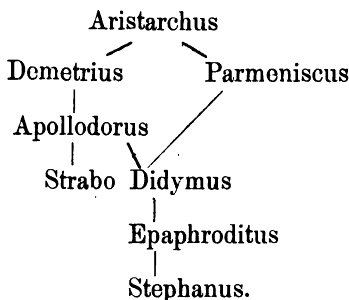
Iam vero tota veterum grammaticorum de Ephyris disputatio ita patefacta esse videtur, ut nihil relictum sit, de quo dubitari possit[2]). Ab Aristarcho igitur profecta, ut paucis repetam, quae adhuc exposui, tota quaestio hos quasi gradus percurrit:

---

1) Cf. quod Meinekius ad hunc locum adnotavit. Quomodocunque autem lacunam suppleri vis, hoc quidem manifestum est, Parmeniscum, si Eliacam Ephyram alicubi ab Homero significari putavit, ab Aristarchi sententia recessisse.

2) Quae cum ita sint non iam ut fecit Berkelius de Stephani verbis desperabimus, in tantis turbis unquam fore medelam, neque ut Meinekius levi verborum mutatione locum obiter sanare studebimus, sed totam spectantes explicationem Stephanum integrum restituere poterimus.

Alter vero Ephyrarum index, qui subsequitur apud Stephanum, eodem modo resarciri nequit, cum unde haustus sit adhuc parum liqueat. Quodsi vero Niesius (De Stephani Byz. fontibus Kiliae 1873 p. 44) putat

Iam stemma quod modo descripsi aliis illustrabo exemplis et ita quidem, ut inverso ordine ab ipso Aristarcho proficiscar. Is enim in commentariis Homericis Oechaliam, quae bis (B 596 et 750) commemoratur, utroque loco Thessalicam urbem intellegendam esse docuit, neutro Euboicam, quae recentioris epicae poeseos fama inclaruit. Cf. Aristonicum ad B 596: Οἰχαλίηθεν· ὅτι Θεσσαλίας ἡ Οἰχαλία καθ' Ὅμηρον. οἱ δὲ νεώτεροι ἐπ' Εὐβοίας πεποιήκασιν A. et ad B 730: Οἰχαλίην· ὅτι οὐ τῆς Εὐβοίας ἡ Οἰχαλία καθ' Ὅμηρον, ὡς παρὰ τοῖς νεωτέ-

Aeoliae vicum ex Strab. VIII, 338 petitum esse, errare mihi videtur. Primum enim accuratius Strabonis locum si inspicis: *Ἔστι δὲ καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις ποταμὸς καὶ Ἔφυρα πλησίον κώμη, καὶ ἐν τῇ Ἀργείᾳ τῆς Αἰτωλίας Ἔφυρα κώμη, οἱ δ' ἀπ' τῆς Ἔφυροι· καὶ ἄλλοι οἱ Περραιβῶν πρὸς Μακεδονίᾳ. καὶ Κραννούνιοι, καὶ οἱ Θεσπρωτικοὶ οἱ ἐκ Κιχύρου τῆς πρότερον Ἐφύρας*, statim apparet, indicem ita corruptum ac perversum esse, ut ab ipso Strabone conscriptus esse omnino non possit. Neque enim Ephyri Crannonii diversi putandi sunt a Perrhaebis (cf. Meinekii Vindic. Strab. p. 102), et Thesprotica Thessalicaque Ephyra a Strabone iam in superiore indice enumeratae fuerunt, et Sicyonica et Aetolica prorsus ei ignotae fuisse videntur, cum eis quidem locis, ubi vel maxime commemorandae erant, videlicet in enarratione Sicyoniae et Aetoliae, omnino praetermittantur. Accedit quod additum illud *ἐθνικόν: οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Ἔφυροι* non Strabonis, sed Stephani potius rationem redolet, apud quem legimus: *ἔστι καὶ κώμη Αἰτωλίας Ἐφύρα. τὸ ἐθνικὸν Ἔφυρος.* Itaque Meinekius indiculum illum, apud Strabonem servatum, subditicium arbitratur et aliunde adscitum, equidem eum ex integro Stephani opere vel ex eius fonte a stulto, sed non indocto interpolatore adscriptum esse opinor.

ροις, ἀλλὰ τῆς Θεσσαλίας. A. Contra Aristarchum Demetrius Scepsius non unius, sed duplicis Oechaliae memoriam apud Homerum extare contendit: priore enim loco Arcadicam quandam a poeta significari, altero vero Thessalicam urbem; Apollodorus deinde magistro Aristarcho patrocinatus utroque loco eandem Thessalicam; Strabo denique altero loco Thessalicam probasse, dubitasse de priore videtur. Cf. Strab. VIII, 339: Τοῦτό τε οὖν εἴρηκε (sc. Ἀπολλόδωρος) σκέψεως[1]) δεόμενον καὶ περὶ Οἰχαλίας, ὅτι φησὶν οὐ μιᾶς οὔσης μίαν εἶναι „πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος," δηλονότι τὴν Θεσσαλικήν, ἐφ' ἧς φησι (B 730)·

Οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Τίς οὖν ἐστι, ἐξ ἧς ὁρμηθέντα αἱ Μοῦσαι κατὰ Δώριον (B 595 sq.)

ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήικα παῦσαν ἀοιδῆς

[φησὶ μὲν γάρ.][2])

Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος;

εἰ μὲν γὰρ ἡ Θετταλική, οὐκ εὖ πάλιν ὁ Σκήψιος Ἀρκαδικήν τινα λέγων, ἣν νῦν Ἀνδανίαν καλοῦσιν. εἰ δ' οὗτος εὖ, καὶ ἡ Ἀρκαδικὴ πόλις Εὐρύτου εἴρηται, ὥστ' οὐ μία μόνον· ἐκεῖνος δὲ μίαν φησί.

Qua ratione ductus Demetrius Arcadicam Oechaliam intellexerit, patet ex Strab. VIII, 350: Δώριον δ' οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίον φασίν· οὐδὲν δὲ νῦν δείκνυται· ὅμως δ' ἔνιοι τὴν νῦν Ὄλουριν ἢ Ὄλουραν ἐν τῷ καλουμένῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας κειμένην Δώριον λέγουσιν. αὐτοῦ δέ που καὶ ἡ Οἰχαλία ἐστὶν ἡ τοῦ Εὐρύτου, ἡ νῦν Ἀνδανία, πολίχνιον Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοικῷ· ὅθεν φησὶν ὁ ποιητὴς ἐς τὸ Δώριον ἀφικόμενον Θάμυριν τὸν Θρᾷκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι τὴν

1) Ludere videtur hoc substantivo Strabo, ipsum Scepsium significans, quemadmodum tota eius disputatio lepore atque ioco condita videtur; ipse enim revera non dubitat, sed Demetrio adstipulatur.

2) Sic hunc locum cum Meinekio Vindic. Strab. p. 103 scribendum esse censeo, nisi quod is audacius praeter φησὶ μὲν γὰρ etiam versum Homericum B 596, qui sequitur, interpolatori tribuit.

μουσικήν. Et hoc quidem loco Strabo utrius sententiam comprobet, Demetrii an Apollodori, aperte ostendit. Eaedem tres Oechaliae componuntur Strab. IX, 438: Τὴν δὲ Οἰχαλίαν πόλιν λεγομένην ἐν τοῖς τόποις ταύτοις (sc. prope Triccam, Thessaliae urbem) καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ μετονομάζουσιν ἄλλοι (add. Coraes) ἄλλως, ὃ καὶ ἐν τοῖς Πελοποννησιακοῖς εἴρηται, etiam plures vero X, 448: Ἔστι δὲ καὶ Οἰχαλία κώμη τῆς Ἐρετρικῆς, λείψανον τῆς ἀναιρεθείσης πόλεως ὑπὸ Ἡρακλέους, ὁμώνυμος τῇ Τραχινίᾳ καὶ τῇ περὶ Τρίκκην καὶ τῇ Ἀρκαδικῇ, ἣν Ἀνδανίαν οἱ ὕστεροι ἐκάλεσαν, καὶ τῇ ἐν Αἰτωλίᾳ περὶ τοὺς Εὐρυτᾶνας. Priorem indicem trium Oechaliarum vel similem Strabo apud Apollodorum invenit, alterum unde sumpserit nescio: ipse enim certe non composuit, siquidem neque Trachinia neque Aetolica Oechalia aliunde ei innotuisse videtur, cum neutrius suo loco ab eo mentio facta sit, neque in descriptione Thessaliae Trachiniae, neque Aetolicae in enarratione Aetoliae. Apud Stephanum denique haec leguntur: Οἰχαλία πόλις, ἣν Ὅμηρος ἐν τῷ Πελασγικῷ Ἄργει (i. e. Thessalia cf. Schol. Z. 152 A) τάσσει λέγων·

οἵ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου.

οἱ δὲ νεώτεροι τεθείκασιν (cf. schol. B 596 οἱ δὲ ν. πεποιήκασιν) αὐτὴν ἐν Εὐβοίᾳ. ἔστι καὶ Μεσσηνὶς Οἰχαλία καὶ ἑτέρα ἐν Τραχῖνι καὶ ἐν Θετταλίᾳ καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ (eadem ac Μεσσηνίς cf. Strab. VIII, 350). ὁ πολίτης Οἰχαλιεύς ὡς τὸ Αἱμονία Αἱμονιεύς, καὶ [ὡς] Αἱμονὶς οὕτω Οἰχαλίς, καὶ Οἰχαλιώτης ὡς Ἀμβρακιώτης [καὶ] Σικελιώτης. Λίνος γὰρ ὁ ἱστορικὸς Οἰχαλιώτης ἦν. λέγεται καὶ Οἰχάλιος καὶ Οἰχαλίηθεν ἐκ τόπου.

Quae apud Eustathium inveniuntur ad B 734 p. 332, 5, conflata sunt ex Strabone et Stephano. Etiam hoc exemplo luculenter docetur, quaenam ratio intercedat inter Aristarchum, Demetrium, Apollodorum, Strabonem, Stephanum.

Nunc alteram stemmatis partem illustrabo. Nota res est

Aristarchum duas apud Homerum distinxisse Orchomenos, Arcadicam et Boeoticam. cf. schol. B 511: Ὀρχομενὸν Μινύειον· ἡ διπλῆ ὅτι καὶ ἕτερος Ὀρχομενός. ἀλλ' ὁ μὲν Βοιωτιακὸς Μινύειος καλεῖται, ὁ δὲ Ἀρκαδικὸς πολύμηλος· καὶ τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλεται ἡ ὁμωνυμία A et ad eundem versum in codd. BL: ἀπὸ Μινυοῦ τοῦ Σισύφου τοῦ Αἰόλου, ὁ δὲ Ἀρκαδίας Ὀρχομενὸς πολύμηλος. et schol. B 605: πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν τοῦ Ὀρχομενοῦ, ὅτι τῷ ἐπιθέτῳ διέσταλκεν. Hanc Aristarchi distinctionem Apollodorum in Catalogo recepisse ex Strabone VIII, 338 discimus: Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς εἴωθε διαστέλλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας, οἷον ἐπὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ τὸν μὲν Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν, τὸν δὲ Βοιωτικὸν Μινύειον κτλ. Catalogum vero aut fortasse ipsius Aristarchi commentarios — hoc enim loco diiudicari nequit — exscripsit vetus Pindari interpres, nimirum Didymus, ad Olymp. XIV, 1: Ἀσωπίχῳ Ὀρχομενίῳ· οὗτος ἐνίκησε τὴν οϛ' Ὀλυμπιάδα· σταδίῳ· Κηφισὸς δὲ ποταμὸς ἐν Ὀρχομενῷ, ἔνθα καὶ Χάριτες τιμῶνται· ταύταις γὰρ Ἐτέοκλος, ὁ Κηφισοῦ τοῦ ποταμοῦ υἱός, πρῶτος ἔθυσεν, ὥς φησιν Ἡσίοδος. διὰ δὲ τοῦ Ὀρχομενοῦ ὁ Κηφισὸς ῥεῖ. δύο δὲ Ὀρχομενοί, ὁ μὲν Μινύειος ἐν Βοιωτίᾳ, ὁ δὲ πολύμηλος ἐν Ἀρκαδίᾳ. τοῦ δὲ Μινυείου νῦν μέμνηται.

Hinc iam certiore ratione iudicare licet de eis, quae de diversis Pylis Didymum ex Apollodori catalogo sumpsisse suspicor. Ad B 590 enim adnotatur in codd. BL: Οἱ δὲ Πύλον· ἐξ Αἰόλου Κριθεύς, ὃς Ἰωλκὸν κατέσχε Πελασγοὺς ἐκβαλών. τούτου δὲ οἱ παῖδες Πελίας μὲν ἅμα Ἰάσονι Ἰωλκὸν ᾤκουν, Νηλεὺς δὲ Πύλον σὺν Ἀμαθάονι, Φέρης δὲ Φέρας. τρεῖς δὲ Πύλοι εἰσίν, Μεσσηνίας, Τριφυλίας, Ἀρκαδίας. et in cod. D: Πύλος ὁ ὑπὸ Νέστορι τῆς Μεσσηνίας, τὸ καὶ Κορυφάσιον, ὁ δὲ Ἀρκαδίας ἡ τοῦ Νέστορος πατρίς, ὁ δὲ τῆς Ἠλείας παρὰ τὴν Ὠλενίαν πέτραν. Similem fere de tribus Pylis explicationem proposuisse Apollodorum, ex Strabone VIII 339 et 340 colligo, qui ipse illo

loco Apollodorum adhibuit: Μεταξὺ δὲ τῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Σελλήεντος ἐκβολῆς Πύλος ᾠκεῖτο κατὰ τὸ Σκόλλιον, οὐχ ἡ Νέστορος πατρίς, ἀλλ' ἑτέρα τις, ᾗ πρὸς τὸν Ἀλφειὸν οὐδέν ἐστι κοινώνημα, οὐδὲ πρὸς τὸν Παμισόν, εἴτε Ἄμαθον χρὴ καλεῖν. βιάζονται δ' ἔνιοι μνηστευόμενοι τὴν τοῦ Νέστορος δόξαν καὶ τὴν εὐγένειαν· τριῶν γὰρ Πύλων ἱστορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ (καθότι καὶ τὸ ἔπος εἴρηται τουτί,

ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο· Πύλος γὲ μέν ἐστι καὶ ἄλλος),

τούτου τε καὶ τοῦ Λεπρεατικοῦ τοῦ ἐν τῇ Τριφυλίᾳ καὶ τῇ Πισάτιδι, τρίτου δὲ τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ κατὰ Κορυφάσιον, ἕκαστοι τὸν παρά σφισιν ἠμαθόεντα πειρῶνται δεικνύναι καὶ τὴν τοῦ Νέστορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαίνουσιν. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν νεωτέρων καὶ συγγραφέων καὶ ποιητῶν Μεσσηνιόν φασι τὸν Νέστορα, τῷ σωζομένῳ μεχρὶ εἰς αὐτοὺς προστιθέμενοι. οἱ δὲ Ὁμηρικώτεροι, τοῖς ἔπεσιν ἀκολουθοῦντες, τοῦτον εἶναί φασι τὸν τοῦ Νέστορος Πύλον, οὗ τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἀλφειός. διέξεισι δὲ τὴν Πισᾶτιν καὶ Τριφυλίαν. οἱ δὲ οὖν ἐκ τῆς Κοίλης Ἤλιδος καὶ αὐτοὶ (libri τοιαύτην) φιλοτιμίαν προσετίθεσαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ, καὶ γνωρίσματα δεικνύντες Γέρηνον τόπον καὶ Γέροντα ποταμὸν καὶ ἄλλον Γεράνιον, εἶτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γερήνιον εἰρῆσθαι πιστούμενοι τὸν Νέστορα. τοῦτο δὲ ταὐτὸ καὶ οἱ Μεσσήνιοι πεποιήκασι, καὶ πιθανώτεροί γε φαίνονται: μᾶλλον γὰρ γνώριμά φασιν εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέρηνα, συνοικουμένην ποτὲ εὖ. Didymus vero unum τῶν νεωτέρων, Pindarum, interpretatus prorsus τοῖς Ὁμηρικωτέροις adstipulatus est. cf. schol. Pind. Pyth. VI, 35: Μεσσανίου δὲ γέροντος· καὶ ὁ Πίνδαρος τὸν Νέστορα ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς Πύλου φησὶν εἶναι. τριῶν γὰρ ὄντων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ Πύλων εἷς μέν ἐστιν ὁ περὶ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν ἐν Ἤλιδι Πύλος, ὃν καὶ ὑπὸ Ἡρακλέους πεπορθῆναί φασιν. ἕτερος δὲ Τριφυλιακὸς Πύλος, ἐν ᾧ ὁ Ἀμαθόεις ποταμός· τρίτος ἐν Μεσσήνῃ περὶ τὸ Κορυφάσιον. εἰσὶ δὲ οἵ φασι τοὺς τρεῖς Πύλους ὑπὸ τὸν Νηλέα εἶναι. Δοκεῖ δὲ τῷ Διδύμῳ ἐκ τῆς

Τριφυλιακῆς Πύλου εἶναι τὸν Νέστορα, ἔνθα καὶ Ἀμαθόεις ἐστὶ ποταμὸς καθ' Ὅμηρον.

Ex Stephano hodie nihil nisi misellum excerptum hoc extat: Πύλος, πόλις ἐν Μεσσήνῃ. ἐκαλεῖτο δὲ Κορυφάσιον. τὸ ἐθνικὸν Πύλιος καὶ Πυλαῖος. λέγεται καὶ ἀρσενικῶς. τρία τοίνυν ἐθνικὰ Πύλιος, Πυλαῖος, Πυλίων. Eundem vero etiam aliarum Pylorum mentionen fecisse Eustathius ad B. 591 p. 296, 27 nobis prodit his verbis: Πύλοι δὲ τρεῖς κατὰ τὸν τὰ ἐθνικὰ γράψαντα, Μεσσηνίας, Τριφυλίας, Ἀρκαδίας, quae ex ampliore Stephani exemplari transcripta sunt. Ubicunque enim ab eo ἐθνογράφος memoratur Stephanus, γεωγράφος Strabo intellegendus est.

Iam vero postquam pluribus exemplis monstravi, quanam ratione tales indices componi augeri excerpi solerent, pauca de singulis quos nominavi grammaticis addam et ita quidem, ut a serioribus ad priores escendam.

Epaphroditus quantum Stephano suppeditaverit, Niesius in Mus. Rhen. XXXII p. 276 ostendit, quibus ipse usus sit commentariis, adhuc parum cognitum neque satis accurate hac de re egit Luenznerus in dissertatione Bonnensi, qua „Epaphroditi qrammatici quae supersunt“ composuit a. 1866. Itaque in hac re paulisper nobis commorandum est. Citantur apud Stephanum s. v. Βῆσσα grammatici, qui Βῆσσαν duplici σ scripserint, hi: Ἀπολλόδωρος καὶ Ἐπαφρόδιτος καὶ Ἡρακλέων. Vel ex hoc citandi genere conicere nobis licet Epaphroditum non solum Apollodori catalogo, verum etiam Heracleonis commentariis usum esse. Sed non opus est coniectura, cum res demonstrari possit argumentis sat certis. Fuisse grammaticum quendam — Apollodorum ipse suspicaberis — qui quattuor fontes Arethusas contulit, ex schol. Od. ν 408 discimus: Πὰρ Κόρακος πέτρῃ· Ἰστέον δὲ ὅτι Ἀρέθουσαι κρῆναί εἰσι τέσσαρες· ἐν Συρακούσαις, ἐν Σμύρνῃ, ἐν Χαλκίδι καὶ ἐν Ἰθάκῃ.

B. H. Q. Οὗτος ὁ Κόραξ κυνηγῶν ἀπὸ τῆς πέτρας πεσὼν ἐτελεύτησε καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀρέθουσα ἑαυτὴν ἀπήγξατο. Ἀρέθουσαι δὲ τέσσαρες· ἐν Συρακούσῃ, ἐν Σμύρνῃ, ἐν Χαλκίδι καὶ ἐν Ἰθάκῃ. V. Ἀρέθουσα κρήνη Ἰθάκης καὶ Ἄργους. V.

Didymum auxisse hunc indicem, Heracleonem talem commentandi rationem prorsus improbasse, quia omnis fons communi vocabulo ἀρέθουσα appellaretur[1]), Stephani docet epitome s. v. Ἀρέθουσα· πόλις Συρίας καὶ Θρᾴκης καὶ Εὐβοίας καὶ κρήνη Σικελίας· αὕτη Κυπάρα ἐλέγετο. ἔστι καὶ Ἰθάκης·

πὰρ Κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ.

Ὅμηρος (ν 408). Δίδυμος ὑπομνηματίζων τὴν ν´ τῆς Ὀδυσσείας φησίν· Ἀρέθουσαι δέ εἰσιν ὀκτώ.[2]) Ἡρακλέων δὲ ὁ Γλαύκου τὴν αὐτὴν ὑπομνηματίζων φησίν. ἄρω ἐστὶ τὸ ποτίζω, οὗ τὸ ἄρδω παράγωγον, ἐκ τούτου ἀρέθω, ὡς φλέγω φλεγέθω, ἀφ οὗ πᾶσα κρήνη ἐπιθετικῶς οὕτω λέγεται· τὸ ἐθνικὸν Ἀρεθούσιος. Et Epaphroditum denique Heracleonis interpretationem recepisse ex schol. Theocriti I, 117 apparet: Ἀρέθουσα· ὅτι Σικελικὴ

---

1) Ut hic, sic etiam aliis locis suum ipse iudicium secutus est Heracleo, Glauci filius, Aegyptius. cf. scholion V ad *Ω* 44 sq.

ὣς Ἀχιλεὺς ἔλεον μὲν ἀπώλεσεν, οὐδέ οἱ αἰδὼς
γίγνεται, ἥ τ᾽ ἄνδρας μέγα σίνεται ἠδ᾽ ὀνίνησιν.

οὔπω γὰρ αἰδὼς καὶ αἰσχύνη διεκέκριτο, ἀλλ᾽ ἐπὶ διαφόροις πράγμασιν ἓν ἦν ὄνομα. πανταχοῦ δὲ τῶν ὑπομνημάτων οὕτως εὗρον, πλὴν Ἡρακλέωνος. et schol. Apoll. Rhod. I, 709 *ὅ ῥ᾽ Ἀταλάντῃ· οἱ δὲ Ἀριστάρχειοι δι᾽ ἑτέρου ρ ἔχουσι τὰς τοιαύτας γραφάς, ὡς Ἡρακλέων φησὶν ἐν τῇ π´ τῆς Ἰλιάδος·*

τό ῥα τότ᾽ ἐκ χηλοῖο λαβών (228).

Quodsi vero ex altero loco M. Schmidt (Didymi frgm. p. 47) Antiaristarcheum Heracleonem fuisse collegit, nimis indulsisse arbitrio suo videtur.

2) Non recte mihi videtur Meinekius propter scholion ad *ν* 406 hoc loco *τέσσαρας* pro *ὀκτώ* coniecisse. Non enim demonstravit grammaticum, qui ibi quattuor Arethusas contulit, eundem atque Didymum esse. Quid quod ethnicorum et scholiorum locos, quos ex uno fonte fluxisse nemo negabit, si contuleris non quattuor, sed re vera octo Arethusas enumerari apparebit?

κρήνη. πρόδηλον δοκεῖ ὑπ' Ἀλφειοῦ πληροῦσθαι. ἔστι δὲ καὶ ἐν Εὐβοίᾳ καὶ ἄλλη ἐν Σάμῳ[1]) [καὶ ἐν Ἰθάκῃ]

πὰρ κόρακος πέτρῃ καὶ ἐπὶ κρήνῃ Ἀρεθούσῃ.

χαριέντως τοῦ Ἐπαφροδίτου λέγοντος ἐν τῷ περὶ στοιχείων[2])

	Stephanus	Schol. Odyss. ν 408	Schol. Theocrit. I 117
1.	*Συρίας*		
2.	*Θράκης*		
3.	*Εὐβοίας*	*ἐν Χαλκίδι*	*ἐν Εὐβοίᾳ*
4.	*Σικελίας*	*ἐν Συρακούσαις*	*Σικελικῇ*
5.	*Ἰθάκης*	*ἐν Ἰθάκῃ*	*ἐν Ἰθάκῃ*
6.		*ἐν Σμύρνῃ*	
7.		*Ἄργους*	
8.			*ἐν Σάμῳ.*

Omnis igitur difficultas ita solvi posse mihi videtur. Grammaticus quidam, Apollodorus opinor, quattuor composuit fontes cognomines; hunc indicem etiam urbibus additis Didymus supplevit atque auxit (cf. similem rationem in scholl. Iliad. Z 133 et Soph. Antig. 1131), exscripsit Epaphroditus adiuncta Heracleonis sententia; Epaphroditum excerpsit Stephanus, qui ipse ab Hermolao ita abbreviatus est, ut nunc quidem in lexico quinque tantum Arethusae inveniantur.

1) Post verba *καὶ ἄλλη ἐν Σάμῳ* aliquid intercidisse ex eo cognoscitur, quod versus Homericus ad Samiam Arethusam spectare non potest. Editores igitur unam addiderunt Ithacensem, ut sit quo referatur versus, sed quot revera omissae sint nescimus.

2) Commentarii inscriptio *ἐν τῷ περὶ στοιχείων*, quae ab optimo libro Ambrosiano omittitur, virorum doctorum acumen frustra exercuit. Luenznerum l. l. p. 9 *λέξεσι κωμικαῖς* Arethusae vocabuli explicationem adscribentem valde lapsum esse statim apparet. Neque Ahrensio adstipulandum est, qui titulum ex *ἐν τῷ περὶ λέξεων κατὰ στοιχεῖον* mutilatum esse suspicatur (Bucol. II p. 476). Cur doctissimum grammaticum de elementis, *περὶ στοιχείων*, peculiari commentario egisse, quae etiam Duebneri fuisse videtur opinio, praefracte negemus? Ceterum Crates in versibus Homericis

αἱ δὲ νέμονται
πὰρ κόρακος πέτρῃ ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ
ἔσθουσαι βάλανον μενοεικέα καὶ μέλαν ὕδωρ
πίνουσαι, τά θ' ὕεσσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφήν.

ex tertio quem adscripsi versu *μέλαν ὕδωρ* — sic enim pro *μελανύδρου* scribendum videtur — in superiorem transtulisse, reliquum vero versum delevisse videtur.

ὡς ἀρεθούσας καλοῦσι τὰς (πάσας Meineck.) κρήνας. ἀγνοήσας δὲ Κράτης μεταγράφει·

ἐπὶ [τε] κρήνης μελανύδρου.

Tertius ad Didymum et Heracleonem Epaphroditi auctor accedit Philoxenus, de quo vide Steph. s. v. Δωδώνη. πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ, καθ' ἣν Δωδωναῖος Ζεύς

Δωδώνης μεδέων δυχειμέρου

καὶ Διονύσιος

Δωδώνης ἤπειρος ἀπείριτος ἐκτετάνυσται.

Φιλόξενος δὲ ὁ τὴν Ὀδυσσείαν ὑπομνηματίζων δύο φησὶ Θετταλικὴν καὶ Θεσπρωτικήν, οὕτως „Δωδώνην νῦν φησι τὴν Θεσπρωτικήν, ἐν ᾗ τὸ μαντεῖον ἐκ τῆς δρυός, ἑτέρα δὲ ἡ Θετταλική, ἀφ' ἧς ὁ Ἀχιλλεὺς καλεῖ τὸν Δία." ἔοικε δὲ οὕτως ἐπιλελῆσθαι τὸ

ἀμφὶ δὲ Σελλοὶ

σοὶ ναίουσ' ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι.

πῶς γὰρ τούτων μέμνηται ἀπὸ Θετταλικῆς καλῶν αὐτόν; οὕτω δὲ καὶ Ἐπαφρόδιτος ἐν τῇ π' τῆς Ἰλιάδος „τιμᾷ τοὺς ἐν Δωδώνῃ ἔχοντας ἐπιφανὲς μαντεῖον

τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι.

ἐπικέκληκε δὲ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐν Θεσσαλίᾳ γειτνιῶντα θεόν, ὡς καὶ Πάνδαρος εὔχεται τῷ Λυκηγενεῖ καὶ ὁ Χρύσης τῷ Σμινθεῖ κτλ." Exscribit hoc loco ethnographus Epaphroditi in II 233 commentationem, qui quidem ipse et Philoxeni ὑπομνήματα τῆς Ὀδυσσείας et Apollodori catalogum cum auctoribus eius Cinea et Suida affert. Sed ne credas Stephanum ipsum Philoxeni commentarios adiisse, quia singula eius verba redderet, inspice ceteras lexici partes, quae integrae nobis ex libro XIII sersatae sunt inde a voce Δυμᾶνες usque ad Δώτιον: videbis hic tot opera αὐτολεξεί exscripta esse, ut vel nemo omnia ipsi Stephano praesto fuisse contendat. Immo Epaphroditus ut aliis locis (velut s. v. Δρυόπη· ὡς Ἡρόδωρος, ὃν παρατίθησιν Ἐπαφρόδιτος), sic etiam hic ipsis auctoris verbis utitur. Etiam-

nunc in scholiis Epaphroditi commentarii vestigia extant ad Odyss. ξ 227 et Iliad. II 233 sq., ubi eidem atque apud Stephanum citantur auctores, Thrasybulus, Acestodorus, Demon. Certe praeter Didymi, Heracleonis, Philoxeni commentarios aliis permultis usus est Epaphroditus, sed omnes hoc loco percensere ab eo quem hac dissertatione mihi proposui fine abhorret.

Itaque transeo ad Didymum. Hic quo modo Apollodori catalogo ad interpretanda Pindari carmina usus sit, tribus iam ostendi indicibus, Ephyrarum, Pylorum, Orchomenorum. Eundem vero in tragicorum quoque commentariis Apollodorum adhibuisse, uno comprobabo exemplo, quod est in schol. Eurip. Androm. 1: Θηβαία πόλις· τὴν ἐν Ἀσίᾳ λέγει τὴν Ὑποπλάκιον Θήβην, ἧς Ἠετίων ἐβασίλευσεν. B. G. M. T. Φιλέας δὲ καὶ ἐν Θεσσαλίᾳ φησὶν ἐν τῷ Φθιωτικῷ τέλει Θήβας εἶναι. Θεόπομπος δὲ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς καὶ περὶ Μυκάλην ἄλλας (cod. ἄλας) εἶναί φησιν. ταύτας δὲ Μιλησίους ἀλλάξασθαι πρὸς αὐτούς. M. Πέντε εἰσὶ Θῆβαι, Ὑποπλάκιαι, Αἰγύπτιαι, Βοιώτιαι καὶ ἐν Φθιωτικῷ μέρει καὶ περὶ Μυκάλην. B. G. M. T. Habemus igitur trium Thebarum indicem, Hypoplaciae, Aegyptiae, Boiotiae, cui doctus interpres ex Phileae et Theopompi libris alias duas adiunxit cognomines. Prior index etiam in scholiis A D ad Iliad. Δ 378 legitur: Θῆβαί εἰσιν αἱ πᾶσαι τρεῖς ὧν μέμνηται ὁ ποιητής· καὶ μία μέν, ὧν ποιεῖται νῦν λόγον· αἱ Ὑποπλάκιαι, ὧν μέμνηται ἐν τῇ A καὶ τῇ Z· καὶ αἱ Αἰγύπτιαι, περὶ ὧν φησιν ἐν τῇ I, quorum conf. schol. A 366. Quis vero has tres cognomines composuerit ex Strabonis verbis VIII 338: Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς εἴωθε διαστέλλεσθαι τὰς ὁμονυμίας κτλ. conicias; quis reliquas adiecerit si recordaris, quemadmodum Didymum Apollodori copias excerpsisse vidimus, ipse suspicaberis.

Apollodori deinde rationem explicaturo mihi ordiendum

est a Strab. VIII 338: Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς εἴωθε διαστέλλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας, οἷον ἐπὶ Ὀρχομενοῦ τὸν μὲν Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν, τὸν δὲ Βοιωτιακὸν Μινύειον καὶ Σάμον Θρηικίην συντιθεὶς (Ω 78)

μεσσηγὺς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου,

ἵνα χωρίσῃ ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησὶ καὶ τὴν Θεσπρωτικὴν Ἔφυραν διαστέλλεσθαι τῷ τε "τηλόθεν" 1) καὶ τῷ

ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.

Ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου λεγομένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ πλεῖστα, ἐκεῖνος γὰρ οὔ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμὸν, ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ παρὰ τὴν

---

1) Scripsisse igitur Apollodorum

τηλόθεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος

etiam ex Strab. VII, 328 apparet, ubi totus versus sic adfertur; sed ex quanam editione hanc versus formam petierit, quaerendum est. Soli enim, ad quos spectare Apollodorus potuit, sunt aut versus B 656 sqq.:

τῶν μὲν Τληπόλεμος δουρίκλυτος ἡγεμόνευεν,
ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίῃ Ἡρακληείῃ.
τὴν ἄγετ' ἐξ Ἐφύρης, ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος,
πέρσας ἄστεα πολλὰ Διοτρεφέων αἰζηῶν.

aut *O* 529 sqq.:

πυκινὸς δέ οἱ (sc. Megeti Phylidae) *ἤρκεσε θώρηξ,*
τόν ῥ' ἐφόρει γυάλοισιν ἀρηρότα. τὸν ποτε Φυλεὺς
ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος.
ξεῖνος γάρ οἱ ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης κτλ.

Neutro loco pro *τὴν ἄγετ'* aut *ἤγαγεν* posse *τηλόθεν* substitui, nisi si deleantur vel prorsus aliter conformentur versus aut antecedentes aut subsequentes in propatulo est. Aristarchus, cuius utpote magistri recensione Apollodorum usum esse verisimile est, et Zenodotus et Aristophanes, quantum ex scholiis colligi potest, versus illos non aliter ediderunt ac nos in codicibus legimus; neque enim Didymus neque Aristonicus ullam adnotavit scripturae discrepantiam. Itaque eo inclinat animus meus ut Apollodorum versum illum e memoria ita scripsisse statuam, deceptum alius versus similitudine, qualis ex. gratia est B 857:

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Quodsi vero Strabo in VIII, 338, ubi Scepsii profert explicationem, vulgatam reddit versus formam, illo loco ipsum inspexisse Homeri exemplar, hic Apollodori errorem non animadvertisse puto.

ἐκεῖ Ἔφυραν ὡς προείπομεν κτλ. Dedita ipitur opera Apollodorus homonymiarum apud Homerum geographicarum distinctionem tractavit. Quam commentandi rationem non ab ipso inventam, sed acceptam esse ab Aristarcho magistro duobus supra ostendi et Ephyrarum et Oechaliarum indicibus, nunc tertio probabo Orchomenorum exemplo. Conferas enim Apollodori distinctionem cum scholio Aristarcheo B 511: Ὀρχομενὸν Μινύειον· ἡ διπλῆ ὅτι καὶ ἕτερος Ὀρχομενός ἐστιν Ἀρκαδικός· ἀλλ' ὁ μὲν Βοιωτιακὸς Μινύειος καλεῖται, ὁ δὲ Ἀρκαδικὸς πολύμηλος· καὶ τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλεται ἡ ὁμωνυμία. A. Et Aristarchus quidem ubicumque apud poetam homonymiam seu urbium seu fluminum terrarumve invenit, apposuit διπλῆν (cf. B 511, 839 E 105, 173 Z 152 I 478 M 97 N 30 O 531 etc.), quae nota postea cur posita esset Aristonicus discipulus ita nobis explicavit, ut causas argumenta observationes Aristarchi ipsius afferret. Quodsi tenemus mox apparebit discrimen, quod intercedit inter Aristarchi et Apollodori rationem. Ut enim redeamus ad Strabonis locum VIII, 338, utpote quo fausta fortuna exempla Apollodoreae rationis servata nobis sunt luculentissima, discipulus in Orchomenis diversis et Ephyris enumerandis magistri vestigiis insistens in Samis duabus ab eo recedit. Talis enim Samorum distinctio, qualis apud eum legebatur, ab Aristarchi ratione proptera prorsus abhorret, quod Ionicae Sami mentio, cum apud Homerum tantummodo Samos prope Ithacam sita et Samos Thracia occurant apud illum, ne cogitari quidem potest. Aristarchus enim eos solum notavit versus, ubi Sami mentio fit, atque si Aristonici scholia omnia nobis servata esset, legeremus ita fere in B et N et Ω: Ὅτι δύο εἰσὶ Σάμοι, ἥ τε Κεφαλληνικὴ καὶ ἡ Θρᾳκική. Apollodorus illam distinctionem etiam ad Ionicam insulam retulit, quae apud Homerum non invenitur; cumque sibi persuasisset poetam Thraciam insulam cum Imbro composuisse, ut eam ab Ionica

distingueret, hanc ipsam Ionicam illi notam fuisse crediderit necesse est. De qua explicatione quid Strabo censuerit ex his verbis X 457 cognoscas: Καλεῖ δὲ ὁ ποιητὴς Σάμον καὶ τὴν Θρᾳκίαν (antea de Caphallenica dictum est), ἣν νῦν Σαμοθρᾴκην καλοῦμεν. τὴν δὲ Ἰωνικὴν οἶδε μέν, ὡς εἰκός· καὶ γὰρ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν εἰδέναι φαίνεται. οὐκ ἀντιδιέστειλε [1]) δὲ τὴν ὁμωνυμίαν περὶ τῆς Σαμοθρᾴκης λέγων τοτὲ μὲν τῷ ἐπιθέτῳ·

ὑψοῦ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς Σάμου ὑληέσσης,

Θρηικίης·

τοτὲ δὲ τῇ συζυγίᾳ τῶν πλησίον νήσων·

ἐς Σάμον ἔς τ' Ἴμβρον καὶ Λῆμνον ἀμιχθαλόεσσαν·

καὶ πάλιν·

μεσσηγύς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·

ᾔδει μὲν οὖν, οὐκ ὠνόμακε δ' αὐτήν·

Ex Apollodori igitur disputatione pendent etiam haec scholia Odyss. α 246: Τρεῖς δὲ Σάμοι, Ἰωνική, Κεφαλληνική, Θρᾳκική et δ 671: Ἔστι δὲ Σάμος Ἰωνίας, Σάμος Θρᾴκης, Σάμος Κεφαλληνίας.

Quae cum ita sint profectum quidem Apollodorum ab Aristarchi ratione, provectum tamen longius esse apparet. Neque hoc miramur, si respicimus proprium utriusque consilium atque propositum. Aristarchus enim id agebat, ut ὁμωνυμίας geographicas, quae apud ipsum poetam reperiuntur notaret et distingueret, Apollodorus contra studiis geographicis nixus Homerum ita interpretandum sibi sumpsit, ut quod ὁμωνυμίας attinet, loca etiam ab aliis scriptoribus commemorata colligeret

1) Sic scribendum est. Male enim editores scripturam libris traditam turbaverunt addita particula ἄν. Etenim Strabo loc loco non refert tantummodo Apollodori commentationem, sed ita impugnat, ut notam quidem fuisse poetae Ionicam Samum ipse concedat, distinctionem vero illam neget. Cf. quae subsequuntur: *οὐδ' ἐκαλεῖτο τῷ αὐτῷ ὀνόματι πρότερον κτλ.*

et ex his quae in quoque apud Homerum verso intelligenda essent doceret. Atque huc spectat illa de Pylis explicatio, quam supra (p. 12 sq.) e Strabone et e scholiis exscripsi, huc etiam Arisbarum, quarum una tantum a poeta memoratur, index in schol. Z, 13: Ἄρίσβα Τροίας· καὶ Λέσβου δέ ἐστιν. L. V. et in Strab. XIII 591, ubi postquam multum de Troica Arisba dictum est, sic pergitur: ἦν δὲ καὶ ἐν Λέσβῳ πόλις Ἀρίσβα, ἧς τὴν χώραν ἔχουσι Μηθυμναῖοι. ἔστι δὲ καὶ ποταμὸς Ἄρισβος ἐν Θρᾴκῃ, huc alia permulta, quae enumerare supersedeo, cum iam Niesius l. l. p. 274 n. et p. 296 omnia composuerit ex eis Strabonis libris, quorum fons principalis Apollodori catalogus habetur, sc. e libris VIII—X et XII, 3 — XIV.

Restant Demetrius Scepsius et Parmeniscus. Quorum prior, κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον γεγονὼς Κράτητι καὶ Ἀριστάρχῳ (Strab. XIII 609), etsi discipulus Aristarchi appellari nequit, tamen in opere suo, quod Τρωικὸς διάκοσμος inscriptum erat, ipsum pendere ex illius ratione pluribus supra ostendi exemplis. Alter Parmeniscus, Aristarchi discipulus idemque aequalis, qui et Homerum tragicos Aratum interpretatus est et πρὸς Κράτητα scripsit libros, et ipse homonymis distinguendis operam dedit. De Ephyris quid statuerit supra (p. 8) dictum est, alia hic addantur exempla. Apud Stephanum s. v. Ἄλος legitur: δύο δὲ Παρμενίσκος Ἄλους ἱστορεῖ, τὸν μὲν Μαλιακὸν ὑπὸ Ἀχιλλεῖ, τὸν δὲ ὑπὸ Πρωτεσιλάῳ. Easdem urbes etiam Apollodorum distinxisse ex Strab. IX 433 concludi potest, ubi Φθιωτικός et Ἀχαϊκὸς [1]) Ἄλος, Achillis et Prote-

1) Haec Achaia pars Thessaliae sicut etiam Phthia. Ac Phthiam, ut hoc addam, terram esse non urbem Parmeniscus audacter affirmat (cf. Steph. s. v. *Φθία: Παρμενίσκος δὲ χώραν αὐτήν φησι καὶ οὐ πόλιν*, Strabo vel potius Apollodorus in dubio relinquit (cf. IX, 432: *ὁ μὲν οὖν ποιητὴς δύο ποιεῖ* (sc. *Ἑλλάδα καὶ Φθίαν*, non unam ut alii), *πότερον δὲ πόλεις ἢ χώρας οὐ δηλοῖ.*

silai urbs eodem modo componuntur. Nec solum in Homericis, verum etiam in tragicorum commentariis Parmeniscus eadem interpretandi ratione usus est. Audias scholiastam ad Eurip. Troad. 228: Κρᾶθις· δύο δέ εἰσι Κράθιδες, ὡς Παρμενίσκος φησίν· ὁ μὲν ὑπὸ Πελοπονήσου τὰς πηγὰς ἔχων ...... ὁ δὲ ἐν Ἰταλίᾳ, οὗ νῦν μέμνηται ὁ Εὐριπίδης κτλ. Sed hactenus de Parmenisco.

II.

Iam vero eis nixus, quae de geographicis exposui homonymiis, ad homines cognomines transeo. Hos Aristarchus etiam maiore studio quam illas persecutus est neque quisquam fuit, qui cum eo de his disceptaret. Etenim totam quaestionenm ita ipse pertractavit, ut nihil relinqueretur, quod posteriores grammatici adderent. Sed quanam ratione in his usus sit investigemus.

Primum ut geographicas, sic etiam hominum ὁμωνυμίας notavit omnes, id quod cum ex aliis scholiis permultis eisque Aristoniceis, tum optime ex hoc intellegi potest, B 867 A: ἡ διπλῆ ὅτι Ἄσιος οὗτος ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἑκάβης ἀδελφῷ. ἐσημειοῦτο δὲ ὁ Ἀρίσταρχος τὰς ὁμωνυμίας πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους. Accedit fragmentum, quod servatum est in codicis Veneti A folio octavo et quod partem esse praefationis Aristonicei illius περὶ σημείων libri Cobetus [1]) coniecit in Mne-

1) Doleo quod in bibliotheca Gryphiswaldensi Friedlaenderi dissertatio, in qua fragmentum hoc Aristoniceum esse negat, non extat. Itaque quid ipse sentiam de hac quaestione reticeo. Utut autem haec res se habet, hoc quidem, si ea spectamus, quae ex hoc fragmento cum scholiis Veneti A. Aristoniceis congruunt, certissimum mihi videtur, prorsus fictum a magistello quodam Byzantino fragmentum non esse. Quam ob rem si non ipsum Aristonicum hoc loco, certe doctrinae Aristoniceae specimen luculentissimum deprehendisse videmur.

Quodsi vero Friedlaender, quantum ex eis colligo, quae Carnuthus

mos. nov. p. 28—34: σημειοῦται δὲ (sc. Ἀρίσταρχος) πρὸς τὸν αὐτὸν τὰς ὁμωνυμίας ἁπάσας.

Deinde quaerendum est, utrum satis habuerit Aristarchus ὁμωνυμίας tantummodo in editione notare, an accuratius de eis egerit alio loco.

Aristarchi nomine inscripta fuisse praeter duplicem recensionem duo genera operum Homericorum, ὑπομνήματα et συγγράμματα, omnibus notum est. Etenim cum editiones nihil continerent nisi versus Homeri notis criticis distinctos cumque notarum usus, in primis διπλῆς, varius ac multiplex esset, fieri non potuit, quin aut Aristarchus ipse aut discipuli eius, quae notata erant in editionibus, ὑπομνήμασιν i. e. commentariis explicarent, quorum singuli singulis deinceps rhapsodiis respondebant.

Sed praeter haec ὑπομνήματα Aristarchus etiam συγγράμματα conscripsit, quibus unam rem accurate et copiose pertractaret, quae cum ab ipso Aristarcho composito esse constaret, iam a veteribus grammaticis pluris aestimabantur, quam commentarii (cf. schol. B 111, Lehrs Aristarch. p. 21).

Homonymias autem in utro scriptionum genere congesserit, ex duobus scholiis conici potest. Nam ad B 837 A adnotatum est: Ἄσιος· ἡ διπλῆ ὅτι Ἄσιος οὗτος ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἑκάβης ἀδελφῷ. ἐσημειοῦτο δὲ ὁ Ἀρίσταρχος τὰς ὁμωνυμίας πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους. Notavit igitur Aristarchus homonymias, ut quaestionem solveret, quae de Pylaemene mota erat. Atque quam singulis animadversionibus sibi paraverat materiam, ab eo coniunctam alicubi propositam esse ultro sequitur, si quidem constipatis demum exemplis quaestio soluta poterat videri. Totam vero illam de homonymis disputationem contra

---

in Bursiani annalibus ex illius dissertatione retulit, dubitat, num Aristarchus propter Zenodotum homonymias notaverit, si meam legerit dissertationem, ipsum non amplius dubitaturum esse spero.

Zenodotum institutam esse, qui difficultatem, quae in duplice Pylaemenis commemoratione sita est, ita solvebat, ut altero loco Κυλαιμένης coniceret, ex fragmento illo apparet: σημειοῦται δὲ πρὸς τὸν αὐτὸν (sc. Ζηνόδοτον) ἀπεριστίκτῳ διπλῇ τὰς ὁμωνυμίας ἁπάσας, ὅτι οὐ νοήσας τὸ τοιοῦτον ἔγραψεν ὁτὲ μὲν Πυλαιμένεα, ὁτὲ δὲ Κυλαιμένεα. Ita igitur Aristarchus rem instituit, ut quascumque ὁμωνυμίας in editione notaverat, in illa de Pylaemene dissertatione enumeraret. Cf. schol. A 320 A: Εὐρυβάτης· ὅτι καὶ ἕτερος Εὐβάτης, Ὀδυσσέως κῆρυξ. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους. B 517 A: ὅτι καὶ ἕτερος Σχεδίος ἐστὶ Φωκεύς, τῶν ἐπὶ μέρος ἡγεμών, καὶ ἀμφότεροι ὑφ' Ἕκτορος ἀναιροῦνται. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους. Δ 295 A: Χρομίοντε· ὅτι τρίτος οὗτος Χρομίος Πύλιος, πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους. O 515 A: Σχεδίον· ἡ διπλῆ, ὅτι οὗτός ἐστι Σχεδίος ὁμώνυμος τῷ ἐν καταλόγῳ. καὶ ἀμφότεροι ὑφ' Ἕκτορος ἀνῄρηνται· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν Ἰφίτου πατρός, οὗτος δὲ Περιμήδους. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμένους.

Iam fragmenta illius de Pylaemene dissertationis num quae etiamnunc extent, in scholiis circumspiciendum est. Ad N 643, ubi poeta Pylaemenis mentionem facit, scholion intermarginale hoc legitur: πρὸς τὴν περὶ τοῦ Πυλαιμένους ζήτησιν. Hoc non ad ζήτημα quoddam Πορφυρίου referendum esse, sed ad aliam quaestionem, quae iam Aristonico innotuit, ipsius Aristarchi, ex eo scholio intellegi potest, quod ad alium locum, ubi Pylaemenes a poeta introducitur, appositum est B 851 A: Πυλαιμένεος· ὅτι οὗτός ἐστι Πυλαιμένης, περὶ οὗ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἐζητήκασι, sc. Aristarchus et ei, contra quos ipse disputavit. Deinde de qua re ἐζητήκασι, apparet ex scholio N 658 A: ζητεῖται πῶς ἀνωτέρω (E 576) ἀνῃρημένος ὑπὸ Μενελάου ὁ Πυλαιμένης τὰ νῦν δύναται ἀκολουθεῖν τῷ παιδὶ καὶ κλαίειν. ἔστι δὲ λέγειν ὅτι δύο Πυλαιμένεις Παφλαγόνων ἡγεμόνας συνίστησιν ὁ ποιητής, ὡς Αἴαντας δύο καὶ Εὐρυβάτας δύο κήρυκας,

τὸν μὲν Ἀγαμέμνονος, τὸν δὲ Ὀδυσσέως. Porro hic adscribendum est schol N 643 BLV: Ἔνιοι τοῦτον ἐνόμιζον εἶναι τὸν ἐν τῇ E (576) ἀναιρεθέντα·

ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην ἀτάλαντον Ἄρηι,
ἄρχον Παφλαγόνων.

ἔστιν οὖν ὁμωνυμία ἐκείνου μὲν ἄρχοντος ὄντος, τούτου δὲ βασιλέως. πολλαὶ γὰρ παρὰ τῷ ποιητῇ ὁμωνυμίαι· Σχεδίοι γὰρ δύο, Φωκέων ἡγούμενοι, ὁ μὲν Περιμήδους, ὁ δὲ Ἰφίτου, οὓς ἀμφοτέρους Ἕκτωρ ἀναιρεῖ. Εὐρυμέδοντες δύο ἡνίοχοι, ὁ μὲν Ἀγαμέμνονος, ὁ δὲ Νέστορος. Κήρυκες Εὐρυβάται δύο, ὁ μὲν Ὀδυσσέως, ὁ δὲ Ἀγαμέμνονος. Ἄδραστοι τρεῖς βάρβαροι, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους ἀναιρούμενος, ὁ δὲ ὑπὸ Μενελάου, ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου. Ἀκάμαντες δύο, ὁ μὲν Εὐσώρου, ὁ δὲ Ἀντήνορος· Ἀστύνοοι δύο, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους ἀναιρούμενος, ὁ δὲ Πολυδάμαντος ἡνίοχος. Θόωνες βάρβαροι τρεῖς, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους, ὁ δὲ ὑπὸ Ὀδυσσέως, ὁ δὲ ὑπὸ Ἀντιλόχου ἀναιρούμενοι. Μελάνιπποι τρεῖς, ὁ μὲν ὑπὸ Ἕκτορος παραινούμενος ἐμπεσεῖν ταῖς ναυσίν, ὁ δὲ ὑπὸ Τεύκρου, ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου ἀναιρούμενος. Ὀρελέσται δύο, ὁ μὲν Εὐρυπύλου, ὁ δὲ ὑπ' Αἴαντος. Πυλάρται δύο, ὁ μὲν ὑπ' Αἴαντος, ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου. Πείσανδροι δύο, ὁ μὲν ὑπ' Ἀγαμέμνονς, ὁ δὲ ὑπὸ Μενελάου. En habes duo scholio haud exigua, in quibus eam commentandi rationem invenis, quam ab Aristarcho in illa de Pylaemene explicatione adhibitam esse supra ostendi: etenim de Pylaemene ipso ita disputatur, ut homonymiae, quae notata erant in editione, hoc ipso loco respiciantur. Quae cum ita sint, equidem non dubito, quin haec duo scholia ex ipsa Aristarchi commentatione excerpta sint [1]).

---

1) Si vero quaeritur, per quemnam grammaticum magnum illud scholion N 643 nobis servatum sit, equidem per Aristonicum opinor. Primum enim tenendum est, totam explicationem spectare ad notam criticam versui appositam cf. schol. N 643 A. Deinde ex cognominibus viris praeter Schedios et Eurymedontas et Eurybatas, de

Iam qualis fuerit Aristarchi illa de Pylaemene vel de homonymiis explicatio, inquiramus. Seriem enim verborum accuratius si inspicis in priore fragmento: Αἴαντες, Εὐρυβάται, in altero: Σχεδίοι, Εὐρυμέδοντες, Εὐρυβάται, Ἄδραστοι, Ἀκάμαντες, Ἀστύνοοι, Θόωντες, Μελάνιπποι, Ὀφελέσται, Πυλάρται, Πείσανδροι nonne vides homonymos esse praeter tres in litteras digestos? Et illi tres Σχεδίοι, Ευρυμέδοντες, Εὐρυβάται qua ratione compositi sint discimus e schol. B 517 BL: Δύο Σχεδίοι παρ' Ὁμήρῳ „Σχεδίον Περιμήδεος υἱόν“ καὶ „Σχεδίον μεγαθύμου Ἰφίτου υἱόν“. καὶ δύο Εὐρυβάται κήρυκες, ὁ μὲν Ἀγαμέμνονος, ὁ δὲ Ὀδυσσέως. πάλιν τε δύο Εὐρυμέδοντες, ὅ τε Ἀγαμέμνονος καὶ ὁ Νέστορος ἡνίοχος. Habemus enim Schedium, de qua agitur, et exempla duo rursus litterarum ordine se excipientia. Apparet igitur haec tria nomina hinc illuc translata esse et excerptorem deinde ab initio exscribere incipientem cum eo pervenisset, ubi Σχεδίος nomen positum erat, h. e. usque ad litteram Σ substitisse. Reliqui autem homonymi ut in litteras digesti sint, sane non casu quodam factum est, sed natura atque indole eius libri, ex quo excerpti sunt. Talis vero litterarum ordo non ὑπομνήματα, sed σύγγραμμα quoddam peculiare rodolet *).

---

quorum ratione infra accuratius dicam, ceteri nullo alio scholiorum loco citantur. Quod cum casu factum esse nequeat, ita explicandum mihi videtur, ut sumamus, eum grammaticum, cuius erat omnes explicare *ὁμωνυμίας*, sc. Aristonicum, cum has semel uno eoque conspicuo loco adnotavisset, alio easdem repetere noluisse.

Quae cum ita sint, hinc quoque concludi potest, quod infra ostendere conabor, *σύγγραμμα* fuisse Aristarchi librum illum, ex quo Aristonicus hanc doctrinam hausit. Nam si commentarios, singulos deinceps versus explicantes, secutus esset, ipse singulis tantum, quo quaeque obvia erat, locis *ὁμωνυμίας* notasset.

1) Et ut videas quo modo grammatici in talibus excerptis pristinum ordinem servare soliti sint, Eustathium afferam, qui ipse illud scholion N 643 rursus excerpsit hunc in modum: *ἄλλοι δὲ ὁμωνυμίαν κἀνταῦθα*

Quae si probabiliter disputavimus, συγγράμματος Aristarchei rationem dispositionem ordinem adumbrare licet. Plures extant apud Homerum versus, qui inter se pugnare videntur, quia homines vivi introducuntur, quorum mortem iam antea poeta descripsit, vel praesentes, qui adesse non possunt vel in quos alia similia cadunt. Quos cum grammatici quotquot ante Aristarchum interpretando Homero operam dederant, temere aut immutassent aut prorsus delevissent, Aristarchus, cui res satis magni momenti videbatur, accuratius in eam inquirendi consilium capit. Cum vero gravissimus et notissimus (περὶ οὗ πολλοὶ τῶν ἀρχαίων ἐζητήκασιν B 851 A) ille locus rhapsodiae N esset, ubi poeta Pylaemenem, a Menelao in rhapsodia E occisum, filii mortem deplorantem facit, inde Aristarchus exorsus libellum suum περὶ Πυλαιμένους inscripsit.

Incipit igitur ἡ ζήτησις περὶ Πυλαιμένους (N 643 A) et ζητεῖται quidem, πῶς ἀνωτέρω ἀνῃρημένος ὁ Πυλαιμένης τὰ νῦν δύναται ἀκολουθεῖν τῷ πατρὶ καὶ κλαίειν (N 659 AD). Itaque primum examinantur rationes superiorum grammaticorum. Ac Zenodotus quidem ipsum Pylaemenis nomen altero loco per coniecturam sustulit. Alii pro

μετὰ δὲ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων

coniecerunt μετὰ δ' οὔ σφι πατὴρ etc. (N 658 AD). Refutantur haec coniecturae. Alii interpretando rem expedire sibi visi sunt (E 576 A). Ne horum quidem ratiocinatio probatur. Deinde Aristarchus ad Aristophanem transit, qui versus N 658 sq. delendos esse putavit (N 658 V). Ipse Aristarchus cautior aut expugnendos esse censet aut ὁμωνυμίαν statuendam (N 658 V). Tum accuratius in cognomines viros inquirit,

---

αἰτιῶνται, ὡς ἑτέρου τούτου Πυλαιμένους ὄντος παρ' ἐκεῖνον τὸν ἀναιρεθέντα, παρασημειούμενοι καὶ ἄλλας πολλὰς ὁμωνυμίας παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον Σχεδίους δύο, Εὐρυμέδοντας δύο, Ἀδράστους τρεῖς, Ὀφελέστας δύο καὶ ἕτερα τοιαῦτα.

omnes colligit, e litterarum ordine enumerat. Postremo sic concludit: ἔστι δὲ λέγειν, ὅτι δύο Πυλαιμένεις Παφλογόνων ἡγημόνας συνίστησιν ὁ ποιητὴς ὁμωνύμους (N 658 AD).

Eandem interpretandi rationem etiam ad ceteros locos similes adhibet velut ad versum Γ 144, de quo sic iudicat: εἰ Θησέως λέγει μητέρα ἀθετητέον, εἰ δὲ ὁμωνυμία ἐστί, δύναται μένειν.

Hoc modo Arastarchus novam interpretandi rationem docuit et qui mos eius erat, Homerum ex ipso Homero explicuit. Summa igitur illius συγγράμματος erat dissertatio de homonymis, qui inveniuntur apud Homerum.

Ex toto vero συγγράμματι cognosce „criticum vel in errore laudabilem".

III.

Postremo conatus sum totum restituere σύγγραμμα, exemplo scholii N 643 BLV nixus et quantum potui verbis scholiastae usus. Etsi autem multa desunt hodie in scholiis, quae olim apud Aristarchum legebantur, tamen ea tantum recepi, quae in scholiis praesto sunt. Nonnunquam plura scholia in unum contraxi atque ita ex mutilis Byzantinorum fragmentis sententiam restitui uberiorem atque pleniorem. Ubique autem unde hauserim rationem reddidi: quae enim ex scholiis deprompsi, loco adscripto adnotavi, quae ex meo addidi, his uncis < > inclusi.

Ἀριστάρχου περὶ Πυλαιμένους σύγγραμμα.

< Πολλαὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἀπορίαι, οἷον ἐν τῇ E τὸ

Ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην ἀτάλαντον Ἄρηϊ,
ἄρχον Παφλαγόνων μεγαθύμων, ἀσπιστάων.

μάχεται τῷ ἐν τῇ παρὰ ναυσὶ μάχῃ ζῶντι Πυλαιμένει καὶ ἑπομένῳ τῷ παιδὶ Ἁρπαλίωνι.

μετὰ δέ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων.

Περὶ δὲ τῆς λύσεως πολλοὶ ἐζητήκασιν. >

Ζητεῖται πῶς ἀνωτέρω ἀνῃρημένος ὑπὸ Μενελάου ὁ Πολαιμένης ἐν τῇ Ν δύναται ἀκολουθεῖν τῷ παιδὶ καὶ κλαίειν [1]. Ὁ μὲν οὖν Ζηνόδοτος οὐ νοήσας ἐν μὲν τῇ Ε Πυλαιμένεα, ἐν δὲ τῇ Ν Κυλαιμένεα ἔγραψεν [2]. Ὁ δὲ Ἀριστοφάνης ἀθετεῖ ἐν τῇ Ν < οἰόμενος >, ὅτι πλανηθείς τις ἐκ τοῦ

ὅ ῥα πατρὶ φίλῳ ἕπετο

ἔταξεν τοὺς στίχους

ἀχνύμενοι· μετὰ δὲ σφι πατὴρ κίε δάκρυα λείβων.
ποίνη δ' οὔτις παιδὸς ἐγίγνετο τεθνηῶτος.

ἵνα καὶ ὁ πατὴρ τὸν υἱὸν ὀδύρηται· οὐ λέγει δὲ νῦν ἕπετο, ἀλλ' ὅτε τὸ πρῶτον ἐκ τῆς πατρίδος παρεγίνετο. διὸ καὶ πρόσκειται τὸ

ἐς Τροίην· οὐδ' αὖτις ἀφίκετο <πατρίδα γαῖαν > [3].

Ἐγὼ δὲ ἢ ἀθετεῖν φημι ἢ ὁμωνυμίαν νομίζειν [4]. < Οὐ γὰρ οἶμαι τὸν ἐν τῇ Ν Πυλαιμένη εἶναι τὸν ἐν τῇ Ε ἀναιρεθέντα. > εἰ γὰρ τούτου τοῦ Πυλαιμένους ἦν υἱὸς ὁ Ἀρπαλίων, ἀλογώτατον ἦν μὴ φαίνεσθαι αὐτὸν ὑπερμαχοῦντα τοῦ πατρός [5]. ὁμωνυμίαι δὲ παρὰ τῷ ποιητῇ πολλαί [6].

---

1) Cf. schol. N 659 AD.

2) Cf. frg. in Venet. A fol. 8.

3) Haec in schol. N 658 A, nisi quod ego Aristophanis nomen adscripsi ex schol. codicis V. Cf. n[4].

4) Schol. N 658 V: *ὁ μὲν Ἀριστοφάνης ἀθετεῖ, ὁ δὲ Ἀρίσταρχος ἢ ἀθετεῖν φησι ἢ ὁμωνυμίαν νομίζειν.*

5) Cf. schol. N 643 V.

6) Haec ex schol. N 643 BLV.

Alias praeter has *λύσεις* invenis in scholiis Porphyrianis N 658 AD et E 576 B, sed eas, quae fortasse post Aristarchi aetatem propositae sint. Nomen quidem nusquam adscriptum est. Itaque cum de auctoritate dubitari possit, in ipsum *σύγγραμμα* eas recipere non audeo. Sunt autem haec: In schol. N 659 AD *ἔνιοι δὲ πιθανῶς μεταγράφουσι*

μετὰ δ' οὔ σφι πατὴρ κίε δακρύα λείβων.

in schol. E 576 B *καὶ τὸ "μετὰ δέ σφι κτλ." μετωνυμικῶς ἐκδέχεται ἡ*

Ἄδραστοι τρεῖς βάρβαροι, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους ἀναιρούμενος (Λ 333), ὁ δὲ ὑπὸ Μενελάου (Ζ 63), ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου (Π 694)[1].

Ἀγέλαοι δύο, ὁ μὲν ὑφ' Ἕκτορος ἀναίρουμενος (Λ 302), ὁ δὲ Φραδμονίδης βάρβαρος ὑπὸ Διομήδους (Θ 257)[2].

Αἴαντες δύο, ὁ μὲν Τελαμῶνος, κατὰ σύγκρισιν τοῦ ἑτέρου μέγας κεκλημένος, ὁ δὲ Οἰλῆος, ὁ μικρότερος ἐκείνου.

μείων οὔτι τόσος γε ὅσος Τελαμώνιος (Β 528)[3].

Ἀκάμαντες δύο, ὁ μὲν Εὐσώρου (Β 844), ὁ δὲ Ἀντήνορος (Β 823)[4].

τοῦ πατρὸς ψυχή (cod. *μνήμη*). *καὶ τὸ "ἔνθα Πυλαιμένεα ἑλέτην" οὐ πάντως ἐστὶν ἀνεῖλον, ἀλλὰ κατέλαβον, ὡς ἐπὶ τοῦ*

ζωὸν ἕλον· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο. (Z 38)

οὐδὲ γὰρ ἀγῶνα αὐτοῦ εἴρηκεν, οἷα εἴωθε λέγειν τοῖς ἀποθανοῦσιν. τάχα δὲ αὐτὸ μόνον τέτρωται.

Illud autem *μνήμη*, quod per se intellegi nequit, correxi in *ψυχή* hanc respiciens Eustathii explicationem ad eundem versum p. 952, 69: *τινὲς . . . εἶπον ἐνταῦθα χρῆναι νοεῖν τὴν ψυχὴν τοῦ πατρὸς Πυλαιμένους τῷ υἱῷ ἕπεσθαι, οἷα μήπω ταφέντος καὶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ γῆν ἔτι ὄντος κτλ.*

1) Sic in schol. N 643 BLV. Erravit qui haec scripsit: Adrastus enim alter captus quidem est a Menelao, interfectus ab Agamemnone. Cf. Z 37 et 63.

2) Cf. ad v. *Λ* 303:

Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην καὶ Ὀφέλτιον ἠδ' Ἀγέλαον

scholion hoc: *πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν, ὅτι καὶ Τρώων ἐστὶ Δόλοψ.*

τόφρα δὲ τῷ ἐπόρουσε Δύλοψ αἰχμῆς εὖ εἰδώς,

Λαμπετίδης (O 525)

Λάμπου υἱὸς τοῦ Πριάμου ἀδελφοῦ. καὶ τῶν μνηστήρων εἷς Ἀγέλαος. Quod in hoc scholio Odysseae Agelaus cum Iliaco componitur, non Aristarcho, sed Aristonico tribuendum est. Cf. n. ad voc. *Ἀμφίονες.* Itaque ego omisso proco barbarum Agelaum restitui.

3) Cf. schol. *Π* 358: *ὅτι συγκριτικῶς λέγεται πρὸς τὸν ἕτερον Αἴαντα ὁ μέγας ὁ Τελαμώνιος, ἐπεὶ ἐκεῖνος μείων* A et schol. P 115: *ὅτι πάλιν μέγαν εἶπε τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα κατὰ σύγκρισιν τοῦ Ὀϊλιάδου· ἐκεῖνος γὰρ μικρότερος. "μείων κτλ."*

4) Sic in schol. N 543 BLV.

Ἄμφιοι δύο Περκώσιοι, ὁ μὲν Μέροπος (Β 830), ὁ δὲ Σελάγου (Ε 612)[1].

Ἀμφίονες δύο, ὁ μὲν Διός, Ζήθου ἀδελφός (λ 262), ὁ δὲ Ἰασίδης (λ 283)[2].

Ἀρηΐθοοι τρεῖς, ὁ μὲν Ἀρκάς, ὁ ὑπὸ Νέστορος λεγόμενος ἐν τῇ Η (137).

τεύχε' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος,

ὁ δὲ Βοιωτὸς ἐκείνου υἱός (Η 8), ὁ δὲ Ῥίγμου θεράπων[3]).

---

1) Cf. schol. B 830: *ὅτι καὶ ἕτερος Ἄμφιος Περκώσιος Ἐλάτου* (leg. *Σελάγου*) A.

2) Cf. schol. Odyss. *β* 283: *οὐ τοῦ Ζήθου ἀδελφοῦ· ἕτερος γὰρ οὗτος.* B. *Ἕτερος οὗτος ὁ Ἀμφίων Ἀργεῖος ὁ Διός.* V. Tertius, qui in Iliad. N 692 commemoratur omissus est: neque enim Aristarchus Odysseae homonymos composuit cum Iliacis neque hos cum illis. Cf. eandem rationem in eis, quae ad vocc. *Εὐρυμέδοντες, Θόωντες, Κλυτίοι* adnotavi. Quae cum ita sint, non Aristarcho, sed inferiori grammatico debentur haec scholia *Π* 197 V: *Λαέρκεος· ὁμώνυμος αὐτῷ ὁ Πύλιος χρυσοχόος* (*γ* 425) et *κ* 2 V: *Αἴολοι δύο, ὁ μὲν Ἱππότου τοῦ Μίμαντος* (*κ* 2), *ὁ δὲ Ἕλληνος, ὃς ἦν Διός* (*Z* 154), *οὗ καὶ Ἡσίοδος μέμνηται.*

3) In schol. H 138 A duo tantum Areithoi componuntur, quamquam sunt apud Homerum tres: *ὅτι οὗτος ὁ Ἀρηΐθοος Ἀρκὰς ὢν ὁμώνυμός ἐστι τῷ Βοιωτῷ.* Cave ne hoc Aristarchi indiligentia factum esse tibi fingas. Immo error, si quidem error dici potest, ad Aristonicum referendus est, qui hoc loco non plenum reddere indicem, sed hunc Areithoum ab illo Boeoto distinguere voluit. Aliud Aristoniceae exemplum idque aptissimum habes in eo, quod ad v. *Ὀρέσται* adnotavi: in N primus Orestes componitur cum altero, in E idem cum tertio.

Scholio H 138 respondet hoc H 9 A: *ἡ δ., ὅτι οὗτος τοῦ Ἀρηϊθόου ὁμώνυμός ἐστι τοῦ ὑπὸ Νέστορος λεγομένου "τεύχε' ἔχων κτλ."* In hoc scholio mendum inesse nemo negabit; nam *ὁμώνυμος* a scholiasta cum genetivo nusquam construitur. Error ita explicari posse mihi videtur. Aristonicus Areithoum versus 8 cum Areithoo versus 138 confundi vetuit: illum enim esse Boeotum, hunc Arcadem. Accedit temporis ratio, siquidem *κορυνήτης* ille, quem occidit Lycurgus, pater Menesthii esse omnino non potest. Qua re Aristonicus illud *ὃν κορυνήτης γείνατο* non ad *Μενέσθιον*, sed ad *Ἀρηϊθόοιο ἄνακτος* spectare docuit, ut Areithous claviger sit avus, Areithous, rex Arnae, Boeotiae urbis, pater, Menesthius filius. Aristonicus igitur scripsit: *ὅτι οὗτος τοῦ Ἀρηϊθόου υἱὸς ὁμώνυμός ἐστιν κτλ.* et excerptor Byzantinus facili errore illud *υἱὸς* omisit.

Ἄσιοι δύο, ὁ μὲν Ὑρτάκου υἱός (B 837), ὁ δὲ Ἑκάβης ἀδελφός (Π 717)[1].

Αστύνοοι δύο, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους ἀναιρούμενος (E 144), ὁ δὲ Πολυδάμαντος ἡνίοχος (O 455)[2].

Δόλοπες δύο, ὁ μὲν Κλυτίδης, ὑφ' Ἕκτορος ἀναιρούμενος (Λ 302), ὁ δὲ Λάμπου υἱὸς τοῦ Πριάμου ἀδελφοῦ (O 525)[3].

Δρύαντες δύο, ὁ μὲν Λυκούργου πατήρ (Z 130), ὁ δὲ Λαπίθης (A 263)[4].

Ἔννομοι δύο, ὁ μὲν ἐν τῷ διακόσμῳ

Μυσῶν δὲ χρόμις ἦρχε καὶ Ἔννομος (B 858),

ὁ δὲ ὑπ' Ὀδυσσέως ἀνῃρημένος (Λ 422)[5].

Ἐπίστροφοι τρεῖς, ὁ μὲν Ἰφίτου, Φωκέων ἄρχων (B 517), <ὁ δὲ Εὐήνου ὑπ' Ἀχιλλέως ἀνῃρημένος (B 692),> ὁ δὲ Ἁλιζώνων ἄρχων (B 856)[6].

Εὐρυμέδοντες δύο ἡνίοχοι, ὁ μὲν Ἀγαμέμνονος (Δ 228), ὁ δὲ Νέστορος (Θ 114)[7].

Εὐρυβάται δύο κήρυκες, ὁ μὲν Ὀδυσσέως (B 184), ὁ δὲ Ἀγαμέμνονος (A 320)[8].

---

1) Cf. schol. B 837: *ὅτι Ἄσιος οὗτος ὁμώνυμός ἐστι τῷ Ἑκάβης ἀδελφῷ.*

2) Sic in schol. N 643 BLV.

3) Cf. n. ad voc. *Ἀγέλαοι.*

4) Cf. ad v. Z 130:

Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός, κρατερὸς Λυκόοργος.

scholion hoc: . . . *ὁμώνυμος δὲ οὗτος Λυκοῦργος ἐκείνῳ "τὸν Λυκοῦργος ἔπεφνεν* (H 142)." *καὶ ὁ Δρύας δὲ τῷ Λαπίθῃ.* A.

5) Cf. schol. *Λ* 422 A: *ὅτι οὗτος ὁ Ἔννομος ὁμώνυμός ἐστι τῷ ἐν τῷ διακόσμῳ "Μυσῶν κτλ."* et P 218 A: *καὶ ἕτερον παραδίδωσιν Ἔννομον, ὑπὸ Ὀδυσσέως ἀνῃρημένον.*

6) In scholio B 856 A duo tantum nominantur Epistrophi: *Ὀδίος καὶ Ἐπίστροφος· ἢ δ., ὅτι ἑτερός ἐστιν Ὀδίος ὁμώνυμος· καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν Ἐπίστροφος.*

7) Sic in schol. N 643 BLV, quorum confer illa *Δ* 228 A et *Θ* 114 A. Etiam hic Odysseae Eurymedo, Gigantum rex (*η* 58), omittitur. Cf. n. ad voc. *Ἀμφίονες.*

8) Sic in schol. N 643 BLV, quorum confer illa A 320 AB et B 184 AD.

Θόωνες βάρβαροι τρεῖς, ὁ μὲν ὑπὸ Διομήδους (Ε 152), ὁ δὲ ὑφ Ὀδυσσέως (Λ 422), ὁ δὲ ὑπ' Ἀντιλόχου (Ν 545), ἀναιρούμενοι [1]).

Ἱπποθόοι δύο, ὁ μὲν Πελασγός
Ἱππόθοος δ' ἄγε φῦλα Πελασγῶν (Β 840),
ὁ δὲ Πριάμου υἱός (Ω 251) [2]).

Κλυτίοι δύο, ὁ μὲν ἀδελφὸς Πριάμου (Ψ 238), ὁ δὲ ἐν τῷ „καὶ Δόλοπα Κλυτίδην" (Λ 302) [3]).

Λυκοῦργοι δύο, ὁ μὲν Δρύαντος (Ζ 310), ὁ δὲ ἐν τῷ „τὸν Λυκόοργος ἔπεφνεν" (Η 142) [4]).

Μελάνιπποι τρεῖς, ὁ μὲν ὑφ' Ἕκτορος παραινούμενος ἐμπεσεῖν ταῖς ναυσίν (Θ 553), ὁ δὲ ὑπὸ Τεύκρου (Θ 276), ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου ἀναιρούμενος (Π 695) [5]).

Ὀδίοι δύο, ὁ μὲν Ἀλιζώνων ἡγεμών (Β 856), ὁ δὲ κῆρυξ τῶν Ἑλλήνων (Ι 170) [6]).

Ὀρέσται δύο, ὁ μὲν ὑφ' Ἕκτορος ἀνῃρημένος (Ε 705), ὁ δὲ βάρβαρος (Μ 138) [7]).

Ὀφελέσται δύο, ὁ μὲν ὑπ' Ἀχιλλέως (Θ 210), ὁ δὲ ὑπὸ Τεύκρου τοῦ Αἴαντος (Θ 274) < ἀναιρούμενοι > [8]).

---

1) Sic in schol. N 643 BLV. Mentio quarti Thoonis, Phaeacum unius, ab Aristarchi ratione abhorret. Cf. n. ad voc. *Ἀμφίονες*.

2) Cf. schol. *Ω* 251 A: *ὅτι ὁμώνυμος ὁ Ἱππόθοος τῷ Πελασγῷ "Ἱππόθοος κτλ."*

3) Cf. schol. O 419 A: *ὅτι οὗτος ὁ Κλυτίος ἐστὶν ἀδελφὸς Πριάμου . . . ἔστι δὲ καὶ ἕτερος Κλυτίος ὁμώνυμος· "καὶ Δόλοπα Κλυτίδην."*

4) Cf. n. ad voc. *Δρύαντες*.

5) Sic in schol. N 643 BLV.

6) Cf. n. ad voc. *Ἐπίστροφοι*.

7) Aristonicus Orestem barbarum cum notissimo Orestis filio componit in schol. M 138 A: *ὅτι τῷ Ἀγαμέμνονος υἱῷ ὁμώνυμος εἷς τῶν βαρβάρων.* Tertius Orestes memoratur in schol. E 705: *ἡ δ. πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν, ὅτι ὁμώνυμος οὗτος τῷ Ἀγαμέμνονος υἱῷ Τεύθραντι* (leg. *Ὀρέστῃ*). — Etiam hic Agamemnonis filii mentio omittenda est e causis, quas exposui ad v. *Ἀγέλαοι*.

8) Parum recte in schol. N 643 BLV: *Ὀφελέσται δυο, ὁ μὲν ὑπ Εὐρυπύλου, ὁ δὲ ὑπ' Αἴαντος.*

Πυλάρται δύο, ὁ μὲν ὑπ' Αἴαντος (Λ 491), ὁ δὲ ὑπὸ Πατρόκλου (Π 696), < ἀναιρούμενοι > [1]).

Πείσανδροι, δύο < μὲν ἀναιρούμενοι >, ὁ μὲν ὑπ' Ἀγάμεμνονος (Λ 122), ὁ δὲ ὑπὸ Μενελάου (Ν 611), < ὁ δὲ τρίτος Μυρμιδόνων ἡγεμὼν (Π 193) > [2]).

Σχέδιοι δύο, Φωκέων ἡγούμενοι, ὁ μὲν Περιμήδους (Ο 515), ὁ δὲ Ἰφίτου (Ρ 306), οὓς ἀμφοτέρους Ἕκτωρ ἀναιρεῖ [3]).

Ὑψήνορες δύο, ὁ μὲν Δολοπίονος (Ε 76), ὁ δὲ Ἱππασίδης (Ν 411) [4]).

Χρομίοι πέντε, ὁ μὲν πρῶτος Νηλέως υἱός (Δ 295), ὁ δὲ δεύτερος Πριάμου (Ε 160), ὁ δὲ τρίτος Λύκιος, ἀναιρούμενος ὑπὸ Ὀδυσσέως (Ε 677), ὁ δὲ τέταρτοσ ἀναιρούμενος ὑπὸ Τεύκρου (Θ 275), ὁ δὲ πέμπτος Μυσῶν ἡγεμὼν (Ρ 494) [5]).

< Τοσαῦται παρὰ τῷ ποιητῇ ὁμωνυμίαι. > Ἔστιν οὖν λέγειν, ὅτι δύο Πυλαιμένεις, Παφλαγόνων ἡγεμόνας, συνίστησιν ὁ ποιητὴς < ὁμωνύμους > [6]), τὸν μὲν ἄρχοντα, τὸν δὲ βασιλέα [7]).

His homonymiis Aristarchus eas mihi videtur adiunxisse, quae et apud Homerum et in aliis fabulis occurrant. Nam etiam hi cognomines, cum eadem fere aetate, κατὰ τὰ Ἰλιακά, fuissent, a grammaticis ita confundebantur, ut etiam in his explicandis Aristarchus eandem rationem Homerum ex ipsius carminibus interpretandi adhiberet. Atque ego quidem quaecunque huc spectare mihi videntur, e scholiis hoc loco conscripsi. Ad versus Γ 144 sq.

---

1) Sic in schol. N 643 BLV.

2) Sic restitui schol. N 643 BLV, quod sub finem mutilatum videtur.

3) Sic in schol. N 643 BLV, quorum confer illa B 517 ABL, O 515 A, P 306 V.

4) Cf. schol. E 76 V.

5) Cf. ad v. *Δ* 295: *ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε Χρομίοντε* scholion hoc: *ὅτι τρίτος οὗτος Χρομίος Πύλιος. πρὸς τὰ περὶ Πυλαιμέν. νς.* A.

6) Cf. schol. 658 AD.

7) Cf. schol. 643 BLV.

Οὐκ οἴη, ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο,
Αἴθρη, Πιτθῆος θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.

haec adnotantur εἰ μὲν τὴν Θησέως λέγει μητέρα, ἀθετητέον· ἀπίθανον γάρ ἐστιν Ἑλλένης ἀμφίπολιν εἶναι τὴν οὕτως ὑπεραρχαίαν, ἣν οὐκ ἐκποιετ ζῆν διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου. εἰ δὲ ὁμωνυμία ἐστίν, καθάπερ καὶ ἐπὶ πλειόνων, δύναται μένειν. καὶ γὰρ ἄλλοι εἰσὶν ὁμώνυμοιτινεί κατὰ τὰ Ἰλιακά, Ἄδραστος, Τεύθρας, Οἰνόμαος.

Schol. E 148 A: πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν· καὶ γὰρ Ἀργείων ἐβασίλευε Πολύιδος, ὁ τὸν παῖδα ἀνευρὼν μάντις. ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς τὸ „Αἴθρη Πιτθῆος θυγάτηρ."

Quam hic absolvi quaestionem de Homericis homonymiis, eadem instituenda est de eis, quae apud poetas antiquae comoediae et apud oratores Atticos inveniuntur, quarum indices etiamnunc extant haud pauci in scholiis Aristophaneis et in lexico Harpocrationis. De his autem alio, si dis placet, loco disseram. — Nullo vero modo cum hac grammaticorum ratione confundenda sunt, quae Demetrius Magnes in lexicis περὶ ὁμωνύμων ποιητῶν καὶ συγγραφέων et περὶ συνωνύμων πόλεων inscriptis composuit. Etenim hic in priore lexico rationem homonymorum componendorum, quae in grammaticorum commentariis illa aetate iam inveteraverat, ita in litterarum studia transtulit, ut cognomines scriptores ex pinacographorum tabulis colligeret, distingueret, sua cuique scripta restitueret, vitas adiceret; in altero geographicas ὁμωνυμίας undique conquisitas explicuit. — Priora vero cum grammaticis studiis et scriptorum interpretatione iuncta, ex Aristarchea illa dissertatione, quae ad unius versus Homerici explicationem conscripta erat, pendere paene omnia, cum discipuli optimi illius magistri exemptum cum pietate quadam imitati sint, iam ex eis quae adhuc exposui omnes suspicaturos esse spero.

